

MARSZAŁEK

Województwa Kujawsko-Pomorskiego
ŚG-I-P.7222.2.3.2020

Toruń, dnia 22 kwietnia 2021 r.

DECYZJA

Na podstawie:

- art. 104 oraz art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735),
- art. 192 i art. 378 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2020 r. poz. 1219 ze zm.),

po rozpatrzeniu

wniosku

z dnia 8 stycznia 2020 r. (data wpływu do organu: 16 stycznia 2020 r.), w sprawie zmiany pozwolenia zintegrowanego udzielonego decyzją Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 marca 2012 r., znak: ŚG-IV.7222.1.2011.AK ze zm.,

orzekam

zmienić, na wniosek Strony, decyzję Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 marca 2012 r., znak: ŚG-IV.7222.1.2011.AK zmienioną decyzjami z dnia 30 listopada 2012 r., znak: ŚG-IV.7222.11.2012.AK oraz z dnia 29 lutego 2016 r., znak: ŚG-IV.7222.86.2014.AK udzielającą pozwolenia zintegrowanego na prowadzenie instalacji do chowu drobiu – brojlera kurzego w Solcu Kujawskim przy ul. Powstańców gmina Solec Kujawski, powiat bydgoski, w następującym zakresie:

I. W pkt 1.1. RODZAJ PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI zmienić zapis:

... „Powstające podczas procesu technologicznego chowu brojlerów nawozy naturalne (pomiot kurzy) są ładowane na przyczepy i wywożone na własne grunty orne, zgodnie z planem nawożenia, a w niekorzystnych okresach – nawóz składowany jest na płycie obornikowej (płyta obornikowa BIOCAL o powierzchni 400 m³.”...

na następujący:

... „Powstające podczas procesu technologicznego chowu brojlerów nawozy naturalne będą wykorzystywane rolniczo zgodnie z planami nawożenia. Obornik w terminach agrotechnicznych wiosna – jesień, bezpośrednio po zakończonym cyklu produkcyjnym będzie rozwożony na pola własne lub odbiorców do rolniczego wykorzystania. W okresach, kiedy nie będzie możliwe bezpośrednie wykorzystanie obornika, będzie on magazynowany przez odbiorców lub na terenie gospodarstwa Prowadzącego instalację do chowu drobiu. Alternatywnie obornik może być przekazywany jako odpad do odzysku w kompostowni.”...

II. W pkt 1.2. ppkt e) System wentylacyjno-grzewczy zmienić zapis:

... „W celu zapewnienia odpowiedniej temperatury w kurnikach instalacja zostanie zaopatrzona w przenośne urządzenia grzewcze – nagrzewnice. W każdym kurniku znajdować się będą po dwie nagrzewnice o mocy cieplnej 75 kW każda. Czynnikiem grzewczym w nagrzewnicach jest gaz ziemny. Urządzenie jest użytkowane zgodnie z wymogami technicznymi, a także poddawane okresowej konserwacji.

Wszystkie nagrzewnice wyposażone będą w szereg zabezpieczeń, m.in.:

- czujnik temperatury – zabezpieczający przed nadmiernym przegrzaniem urządzenia. Gdy temperatura w miejscu zamontowania czujnika przekroczy 90°C przerywa dopływ prądu do elektrozaworów i odcina dopływ gazu. Na skutek tego zadziała czujnik płomienia,
- mikrowłącznik kontrolujący pracę wentylatora – w razie awarii wentylatora przerywa dopływ prądu do elektrozaworów i odcina dopływ gazu. Na skutek tego zadziała czujnik płomienia,
- czujnik płomienia – w przypadku zaniku płomienia układ sterowania przez kilka sekund próbuje ponownie uruchomić nagrzewnicę podając iskrę na elektrodę zapalającą. Jeżeli palni w tym czasie nie zapali, gaśnie lampka sygnalizująca pracę wentylatora, i zostaje podświetlony przycisk RESET. Układ sterowania wyłącza napięcie na elektrozawór i wentylator, ulegając jednocześnie zablokowaniu, co uniemożliwia samoczynnie ponowne włączenie urządzenia. Ponowne włączenie nagrzewnicy wymaga interwencji obsługi, która przed ponownym uruchomieniem powinna ustalić przyczynę wyłączenia. Uruchomienie nagrzewnicy może nastąpić po wciśnięciu przycisku RESET – jest to możliwe po upływie około 60 sekund od wyłączenia awaryjnego i wynika z konieczności ochłodzenia, bimetalu, który steruje pracą układu sterowania.”

na następujący:

... „Wszystkie budynki inwentarskie są ogrzewane. Energia cieplna na potrzeby instalacji dostarczana jest z pięciu kotłów grzewczych o łącznej mocy cieplnej 1,5 MW opalanych peletem z biomasy (po 1 kotle o mocy 300 kW każdy, na każdy kurnik), zasilających ciepłą wodą nagrzewnice wodne w łącznej ilości 10 sztuk (po 2 nagrzewnice na każdy kurnik). Kotły znajdują się w pomieszczeniu obsługi (sterowni) każdego z kurników. Pelet magazynowany jest w zbiornikach magazynowych (silosach) o pojemności 12 Mg każdy, zlokalizowanych po jednej sztuce przy każdym z kurników. Maksymalne roczne zużycie peletu z biomasy wynosi 560 Mg/rok.

Ponadto ogrzewanie kurników alternatywnie może być realizowane za pomocą nagrzewnic gazowych zasilanych gazem ziemnym wysokometanowym z sieci gazowej. W kurnikach znajduje się łącznie 10 nagrzewnic gazowych o łącznej mocy cieplnej 0,75 MW zasilanych gazem ziemnym (po 2 nagrzewnice o mocy 75 kW każda, na każdy kurnik). Nagrzewnice wyposażone są w urządzenia zabezpieczające ich prawidłową pracę (czujniki temperatury, mikrowłączniki kontrolujące pracę wentylatorów, czujniki płomienia). Maksymalne roczne zużycie gazu ziemnego w przypadku pracy nagrzewnic wynosi 120 000 m³/rok.”

III. W pkt 1.2. ppkt g) Produkcja i zagospodarowanie obornika wykreślić zapis:

... „W niekorzystnych okresach agrotechnicznych nawóz składowany jest na płycie obornikowej – Biocal, znajdującej się w Solcu Kujawskim na działce o nr ewid. 990/4, zgodnie z zawartą umową dzierżawy jej części, o powierzchni 400 m², od Przedsiębiorstwa Drobiarskiego „Drobex” Sp. z o.o.”...

zmienić zapis:

... „Obornik w terminach agrotechnicznych wiosna-jesień, bezpośrednio po zakończonym cyklu produkcyjnym będzie rozwożony na pola własne lub odbiorców.”

na następujący:

... „Obornik w terminach agrotechnicznych wiosna – jesień, bezpośrednio po zakończonym cyklu produkcyjnym będzie rozwożony na pola własne lub odbiorców do rolniczego wykorzystania. Alternatywnie obornik może być przekazywany jako odpad do odzysku w kompostowni.

W okresach, kiedy nie będzie możliwe bezpośrednie wykorzystanie obornika, będzie on magazynowany przez odbiorców lub na terenie gospodarstwa Prowadzącego instalację do chowu drobiu. W przypadku przechowywania obornika stałego na terenie gospodarstwa, dopuszcza się czasowe magazynowanie obornika bezpośrednio na gruntach rolnych, w przyłomie polowej, specjalnie uformowanej, płaskiej zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa.”

IV. Zmienić pkt 1.3. BILANS MASOWY I RODZAJE WYKORZYSTYWANYCH MATERIAŁÓW, SUROWCÓW I PALIW i nadać brzmienie:

1.3. BILANS MASOWY I RODZAJE WYKORZYSTYWANYCH MATERIAŁÓW, SUROWCÓW I PALIW.

Parametry produkcji oraz roczne zużycie materiałów i mediów w czasie normalnego funkcjonowania instalacji

Lp.	Parametry produkcji lub zużywany surowiec, materiał, paliwo	Jednostka miary	Zużycie roczne
1.	Produkcja zwierzęca – brojlery	Mg	1 764
2.	Ilość wytworzonego obornika (pomiot kurzy zmieszany ze ściółką)	Mg	1 476
3.	Zużycie ściółki	Mg	140
4.	Zużycie paszy	Mg	3 920
5.	Zużycie wody	m ³	7 878
6.	Zużycie energii elektrycznej	MWh	290
7.	Zużycie gazu ziemnego do nagrzewnic	m ³	120 000
8.	Zużycie peletu z biomasy do kotłowni	Mg	560
9.	Zużycie środków dezynfekcyjnych		
	– w postaci stałej	Mg	0,5
	– w postaci płynnej	m ³	0,6

V. W pkt 1.4. zmienić ppkt b) Zrzuty ścieków – Ścieki przemysłowe i nadać brzmienie:

- **Wody zużyte do higienizacji pomieszczeń inwentarskich**

W wyniku czyszczenia kurników (gruntowne mycie z zastosowaniem wysokociśnieniowych myjek) każdorazowo po zakończonym cyklu produkcyjnym powstają wody zużyte do higienizacji pomieszczeń inwentarskich.

Wody zużyte do mycia i czyszczenia pomieszczeń inwentarskich w ilości średniej rocznej 90 m³ będą gromadzone w 6 szczelnych zbiornikach bezodpływowych znajdujących się przy budynkach inwentarskich (zbiornik ZT1 przy kurniku K1, zbiornik ZT2 przy kurniku K2, zbiornik ZT3 przy kurniku K3, zbiornik ZT4 i ZT5 przy kurniku K4, zbiornik ZT6 przy kurniku K5). Zbiorniki bezodpływowe posiadają pojemność 3 m³ każdy. Wielkość zbiorników pozwala na przetrzymanie wód zużytych w ilości zebranej podczas czyszczenia i dezynfekcji wszystkich kurników (na 1 cykl) do chwili ich zagospodarowania.

Zużyte wody (mieszanka wody z resztkami pomiotu i ściółki powstającej podczas okresowego mycia czystą wodą kurników) będą aplikowane do gruntów w sposób jak nawozy naturalne płynne. Rolnicze wykorzystanie nawozów płynnych będzie następować zgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa oraz planami nawożenia. W okresach, gdy nie można stosować nawozów naturalnych będą one wykorzystywane do nawilżania przyz. obornika.

VI. W pkt 1.5. ppkt b) Emisje z podstawowych procesów pomocniczych dodać zapis:

... „Do procesów pomocniczych niezbędnych do prowadzenia procesu technologicznego chowu drobiu, a związanych z emisją zorganizowaną zanieczyszczeń do powietrza, należy również spalanie peletu z biomasy w kotłach grzewczych zainstalowanych przy kurnikach. Kotły znajdują się w pomieszczeniu obsługi (sterowni) każdego z kurników.

W kurnikach o numerach od K1 do K5, zamontowanych jest 5 kotłów grzewczych o łącznej mocy 1500 kW, w tym:

kurnik K1 – 1 kocioł grzewczy o mocy 300 kW;

kurnik K2 – 1 kocioł grzewczy o mocy 300 kW;

kurnik K3 – 1 kocioł grzewczy o mocy 300 kW;

kurnik K4 – 1 kocioł grzewczy o mocy 300 kW;

kurnik K5 – 1 kocioł grzewczy o mocy 300 kW;

kurniki łącznie: 5 kotłów o łącznej mocy 1500 kW.

Kotły produkują ciepłą wodę na potrzeby zasilania nagrzewnic wodnych (wymienników ciepła) rozmieszczonych w ilości 10 szt. w kurnikach od K1 do K5. Spalanie biomasy roślinnej (pelet) powoduje emisję głównie tlenku węgla oraz w mniejszych ilościach tlenków azotu, dwutlenku siarki oraz pyłów. Emisja z odrębnych instalacji energetycznych kotłów o mocy 1,5 MW nie jest normowana pozwoleniem.”

VII. Zmienić pkt 1.6. **ROZNE PARAMETRY PRODUKCYJNE INSTALACJI DO CHOWU DROBIU ORAZ RODZAJE I ILOŚCI WYKORZYSTYWANYCH**

MATERIAŁÓW, SUROWCÓW I PALIW ZE WZGLĘDU NA ŹRÓDŁA POWSTAWANIA EMISJI i nadać brzmienie:

1.6. ROCZNE PARAMETRY PRODUKCYJNE INSTALACJI DO CHOWU DROBIU ORAZ RODZAJE I ILOŚCI WYKORZYSTYWANYCH MATERIAŁÓW, SUROWCÓW I PALIW ZE WZGLĘDU NA ŹRÓDŁA POWSTAWANIA EMISJI:

Lp.	Parametry produkcji lub zużywany surowiec, materiał, paliwo	Jednostka miary	Zużycie roczne
1.	Produkcja zwierzęca – brojlery	Mg	1 764
2.	Ilość wytworzonego obornika (pomiot kurzy zmieszany ze ściółką)	Mg	1 476
3.	Zużycie ściółki	Mg	140
4.	Zużycie paszy	Mg	3 920
5.	Zużycie wody	m ³	7 878
6.	Zużycie energii elektrycznej	MWh	290
7.	Zużycie gazu ziemnego do nagrzewnic	m ³	120 000
8.	Zużycie peletu z biomasy do kotłowni	Mg	560
9.	Zużycie środków dezynfekcyjnych		
	– w postaci stałej	Mg	0,5
	– w postaci płynnej	m ³	0,6

VIII. Zmienić pkt 1.8. TECHNIKI OSIĄGANIA WYSOKIEGO POZIOMU OCHRONY ŚRODOWISKA JAKO CAŁOŚCI i nadać brzmienie:

1.8. TECHNIKI OSIĄGANIA WYSOKIEGO POZIOMU OCHRONY ŚRODOWISKA JAKO CAŁOŚCI.

Stosowanie rozwiązań organizacyjnych, technicznych i technologicznych zapewniających wysoki poziom ochrony środowiska jako całości, w tym wynikających z konkluzji dotyczących najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu, tj.:

1. Wdrożenie procedur i stosowanie wymaganych cech systemu zarządzania środowiskowego określonych w Polityce Środowiskowej lub Procedurze Zarządzania Środowiskowego (BAT 1).
2. Prawidłowe usytuowanie zespołu urządzeń/gospodarstwa i prawidłowa aranżacja przestrzeni (BAT 2a).
3. Kształcenie i szkolenie personelu (BAT 2b).
4. Przygotowanie planu awaryjnego dotyczącego reagowania na nieprzewidziane emisje i zdarzenia, takie jak zanieczyszczenia wód (BAT 2c).
5. Regularne kontrole, naprawy i utrzymanie obiektów oraz urządzeń w dobrym stanie technicznym, w tym urządzeń wentylacyjnych i czujników temperatury, systemów dostarczania wody i paszy, silosów i sprzętu transportowego (np. zawory, rury), a także utrzymanie czystości na otwartym terenie fermy (BAT 2d).
6. Przechowywanie martwych zwierząt w taki sposób, aby zapobiec emisjom lub je zredukować (zamykany kontener – chłodnia) (BAT 2e).

7. Ograniczenie całkowitych emisji azotu i w konsekwencji amoniaku wydalanego przy zaspokajaniu potrzeb żywieniowych zwierząt (BAT 3) w wyniku:

- zmniejszenia zawartości surowego białka przez zastosowanie diety zrównoważonej pod względem zawartości azotu w oparciu o potrzeby energetyczne i przyswajalne aminokwasy,
- żywienia wieloetapowego, w którym skład diety jest dostosowany do specyficznych wymogów danego okresu produkcji,
- dodawania kontrolowanych ilości istotnych aminokwasów do diety ubogiej w surowe białko (żywienie wspomagane syntetycznymi aminokwasami),
- stosowania dopuszczonych dodatków paszowych (enzymów lub probiotyków).

Powiązany z BAT całkowity wydalony azot (N) określony w załączniku do decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2017/302 z dnia 15 lutego 2017 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu lub świń zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE, w przypadku brojlerów wynosi 0,2-0,6 kg N wydalonego/stanowisko/rok.

8. Ograniczenie całkowitych emisji wydalanego fosforu przy zaspokajaniu potrzeb żywieniowych zwierząt (BAT 4) realizowane poprzez żywienie wieloetapowe, w którym skład diety jest dostosowany do specyficznych wymogów danego okresu produkcji, stosowanie dopuszczonych dodatków paszowych zwiększających wydajność paszy, a także stosowanie wysokostrawnych nieorganicznych fosforanów w celu częściowego zastąpienia konwencjonalnych źródeł fosforu w paszach.

Powiązany z BAT całkowity wydalony fosfor (P) określony w załączniku do decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2017/302 z dnia 15 lutego 2017 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu lub świń zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE, w przypadku brojlerów wynosi 0,05-0,25 kg P₂O₅ wydalonego/stanowisko/rok.

9. Zapewnienie efektywnego zużycia wody (BAT 5) oraz ochrony środowiska wodnego i gleby poprzez:

- prowadzenie rejestru zużycia wody,
- wykrywanie źródeł wycieku wody i ich naprawę,
- mycie i czyszczenie kurników oraz urządzeń z zastosowaniem aparatów wysokociśnieniowych,
- stosowanie odpowiednich urządzeń zapobiegających rozlewaniu wody (np. poidła kropelkowe) przy jednoczesnym zapewnieniu dostępności wody (ad libitum),
- regularne kontrolowanie i korygowanie (w razie potrzeby) kalibracji urządzeń do dystrybucji wody pitnej,
- stosowanie nawozów naturalnych zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w sposób zapobiegający zanieczyszczeniu gleb i wód w szczególności azotanami i ograniczający takie zanieczyszczenie,
- kontrolę szczelności posadzek w budynkach inwentarskich, zbiorników na ścieki, wody użyte do higienizacji pomieszczeń inwentarskich i odpady oraz kanalizacji,

- stosowanie środków myjących i dezynfekujących ulegających biodegradacji.
10. Odprowadzanie ścieków do szczelnych zbiorników bezodpływowych oraz wykorzystanie wody zużytej do czyszczenia kurników na cele rolnicze – rozprowadzanie wody ściekowej, np. przy wykorzystywaniu systemu nawadniania, za pomocą urządzeń takich jak zraszacz, przewoźne urządzenie nawadniające, cysterna, wtryskiwacz startowy (BAT 7).
11. Zapewnienie efektywnego zużycia energii w gospodarstwie (BAT 8), tj.:
- stosowanie wysokosprawnych systemów wentylacyjnych oraz ogrzewania,
  - optymalizacja systemu wentylacji i ogrzewania poprzez automatyczne sterowanie,
  - wykorzystanie energooszczędnego oświetlenia.
12. Stosowanie rozwiązań ograniczających emisję hałasu (BAT 10), tj.:
- zapewnienie odpowiedniej odległości między zespołem urządzeń/ gospodarstwem a obiektami wrażliwymi,
  - optymalne umiejscowienie urządzeń będących źródłami hałasu – silosy paszowe zlokalizowane są przy głównych ciągach komunikacyjnych, a rury doprowadzające pasze do budynków mają optymalną długość,
  - stosowanie środków operacyjnych, tj. zamknięcie drzwi i otworów budynku, zwłaszcza podczas karmienia, minimalizowanie czynności wzmagających hałas, obsługa urządzeń przez doświadczony personel, unikanie przeprowadzania hałaśliwych czynności w nocy i podczas weekendów, zapewnienie kontroli hałasu podczas czynności konserwacyjnych, eksploatacja podajników i dozowników, gdy są całkowicie wypełnione paszą, ograniczenie do minimum obszarów skrobania, do których wykorzystywane są ciągniki ze zgarniaczami,
  - stosowanie urządzeń o niskim poziomie emisji hałasu - budynki inwentarskie wyposażone w wysokosprawne wentylatory i podajniki pasz,
  - okresowe przeglądy instalacji wentylacyjnej oraz instalacji związanej z rozprowadzaniem pasz,
  - automatyczna regulacja pracy wentylatorów powodująca włączanie się wentylatorów tylko wtedy, gdy jest to wymagane oraz regulująca obroty wentylatorów w zależności od potrzeb w chłodzeniu.
13. Stosowanie rozwiązań zapewniających ograniczenie wytwarzania pyłów wewnątrz budynków inwentarskich (BAT 11), tj.:
- wykorzystanie na ściółkę materiału o grubszej strukturze,
  - rozrzucanie świeżej ściółki przy użyciu techniki o niskiej emisji pyłu,
  - podawanie paszy ad libitum,
  - stosowanie filtrów workowych na rurach odpowietrzających zatrzymujących pył podczas napełniania silosów paszowych,
  - eksploataowanie systemu wentylacji przy niskiej prędkości powietrza w pomieszczeniu.
14. Zapobieganie emisjom zapachów i ich skutkom lub ich ograniczenie (BAT 13), w wyniku:
- zapewnienia odpowiedniej odległości pomiędzy gospodarstwem a obiektami wrażliwymi (BAT 13a),

- utrzymywania zwierząt i powierzchni w stanie czystym i suchym, obniżenia temperatury obornika oraz pomieszczeń, utrzymywania ściółki w stanie suchym i w warunkach aerobowych (BAT 13b),
  - poprawy warunków odprowadzania gazów wylotowych poprzez skuteczne umieszczanie zewnętrznych barier w celu tworzenia turbulencji w przepływie wylotowego powietrza (roślinność izolacyjna), umieszczenie otworu wylotowego na większej wysokości (kominy wentylacyjne z wyrzutem ponad dachem) (BAT 13c),
  - możliwie jak najszybszej aplikacji obornika (BAT 13g2).
15. Stosowanie obornika zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w sposób zapobiegający emisji azotu i fosforu oraz drobnoustrojów chorobotwórczych do gleby i wody lub, jeżeli nie jest to możliwe, ograniczający takie zanieczyszczenie (BAT 20).
16. Ograniczenie emisji do powietrza z każdego pomieszczenia dla brojlerów (BAT 32), gdzie chów zwierząt odbywa się systemem ściółkowym, w wyniku zastosowania wentylacji mechanicznej współpracującej z urządzeniami grzewczymi wymuszającymi osuszanie ściółki i niewyciekowego systemu pojenia.
17. Ograniczenie emisji związanej z gospodarką odpadami, tj.:
- prowadzenie racjonalnej gospodarki materiałami, w tym maksymalnego wykorzystania materiałów i surowców,
  - przekazywanie odpadów wyłącznie podmiotom, które posiadają wymagane zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie gospodarowania odpadami,
  - kontrola ilościowa i jakościowa wytwarzanych odpadów,
  - magazynowanie odpadów w sposób selektywny, zgodny z przepisami prawa obowiązującymi w tym zakresie.

IX. Wykreślić z decyzji pkt: 1.9. METODY OCHRONY POWIETRZA, 1.10. METODY OCHRONY ŚRODOWISKA WODNEGO, 1.11. METODY OCHRONY GLEB NA OBSZARACH NAWOŻONYCH NAWOZEM NATURALNYM, 1.12. METODY OGRANICZENIA UCIAŻLIWOŚCI GOSPODARKI ODPADAMI, 1.13. METODY OCHRONY PRZED HALASEM, 1.14. METODY ZAPEWNIENIA EFEKTYWNEJ GOSPODARKI MATERIAŁOWO-SUROWCOWEJ, 1.15. METODY ZAPEWNIENIA EFEKTYWNEJ GOSPODARKI ENERGETYCZNEJ.

X. W pkt 2.1. DOPUSZCZALNE WIELKOŚCI EMISYJNE DLA SUBSTANCJI WPROWADZANYCH DO POWIETRZA dodać następującą tabelę:

Dopuszczalna wielkość emisji amoniaku do powietrza w ciągu roku z każdego budynku dla brojlerów o końcowej masie do 2,5 kg

Parametr	Wielkość emisji* kg NH ₃ /stanowisko dla zwierzęcia/rok
Amoniak wyrażony jako NH ₃	0,08

* Parametr BAT-AEL dla emisji amoniaku do powietrza z każdego budynku dla brojlerów określony na podstawie załącznika do decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2017/302 z dnia 15 lutego 2017 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu lub świń zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE

XI. Zmienić pkt 2.2. ILOŚĆ ODPADÓW POSZCZEGÓLNYCH RODZAJÓW DOPUSZCZONYCH DO WYTWARZANIA W CIĄGU ROKU, SPOSOBY GOSPODAROWANIA ODPADAMI, MIEJSCE I SPOSÓB MAGAZYNOWANIA WYTWORZONYCH ODPADÓW ORAZ ZOBOWIĄZANIA, ZGODNIE Z PONIŻSZYMI WARUNKAMI i nadać brzmienie:

2.2. Rodzaje i ilości odpadów poszczególnych rodzajów dopuszczonych do wytwarzania w ciągu roku, skład chemiczny i właściwości odpadów sposoby gospodarowania odpadami, miejsce i sposób magazynowania wytworzonych odpadów

a) Rodzaj i ilość odpadów poszczególnych rodzajów dopuszczonych do wytwarzania w ciągu roku

Lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość [Mg/rok]
<i>Odpady niebezpieczne</i>			
1.	15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	0,1
2.	15 02 02*	Sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nieujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)	0,1
3.	16 02 13*	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	0,1
<i>Odpady inne niż niebezpieczne</i>			
1.	02 01 06	Odchody zwierzęce	1476,0
2.	02 01 82	Zwierzęta padłe i ubite z konieczności	25,0 ¹⁾
3.	10 01 03	Popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej	8,0
4.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	0,2
5.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	1,5
6.	15 02 03	Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	0,5
7.	16 02 14	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	0,2
8.	17 04 05	Żelazo i stal	1,0
9.	18 02 08	Leki inne niż wymienione w 18 02 07	0,1

¹⁾ w przypadku konieczności ubicia całej obsady fermy, ilość odpadów może ulec zwiększeniu do maksymalnie 170 Mg

b) Podstawowy skład chemiczny, właściwości oraz miejsce i źródło powstawania odpadów

Lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Skład chemiczny i właściwości	Miejsce i źródło powstawania
<i>Odpady niebezpieczne</i>				
1.	15 01 10*	Opakowania zawierające	Opakowania zanieczyszczone roztworami wodnymi lub	Budynki inwentarskie. Odpad opakowaniowy

		pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	pozostałościami zawierającymi substancje niebezpieczne (głównie środki chemiczne: myjące i dezynfekujące). Postać stała opakowania (plastik, szkło lub metal) – beczki, baniaki, worki, butelki; zanieczyszczenia środkami chemicznymi płynne lub stałe, toksyczne lub żrące.	powstający ze zużycia środków chemicznych myjących i dezynfekcyjnych (opakowania niekaucjonowane).
2.	15 02 02*	Sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nieujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)	Materiały włókiennicze, tworzywa sztuczne lub trociny zawierające zanieczyszczenia substancjami niebezpiecznymi (chemikaliami, substancjami ropopochodnymi). Konsystencja stała.	Budynki inwentarskie. Zużyte czystościwo, sorbenty lub odzież ochronna, zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (chemikalia, smary).
3.	16 02 13*	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	Świetlówki – szkło, związki rtęci oraz części aluminium pochodzące z obudowy lamp. Urządzenia elektroniczne – obudowa metalowa lub tworzywo sztuczne, płytki drukowane z podzespołami elektronicznymi. Konsystencja stała, świetlówki zawierają związki rtęci wykazujące dużą aktywność chemiczną i biologiczną, toksyczną dla środowiska i zdrowia ludzi. Urządzenia elektryczne mogą zawierać związki żywic toksycznych dla ludzi.	Budynki inwentarskie, zaplecze socjalne i techniczne. Odpady lamp tzw. świetlówek, które straciły właściwości świetlne oraz zużyty sprzęt elektroniczny.
Odpady inne niż niebezpieczne				
1.	02 01 06	Odchody zwierzęce	Obornik stanowią odchody wydalone przez ptaki (zagęszczony kał z moczem) zmieszane z suchą ściółką. Skład chemiczny jest zróżnicowany. Obornik może zawierać: substancje organiczne 26%, azot 1-4%, fosfor 1,5-2,5%, potas 1-2%, wapń 2,4-6,5%, magnez 0,7%. Azot w pomocie ptasim występuje w trzech formach, tj. w formie organicznej, kwasu moczowego i amonowego (NH ₄). Fosfor w przeważającej części występuje w związkach mineralnych. W przypadku potasu dominują formy rozpuszczalne w wodzie. Obornik kurzy zawiera również cenne mikroelementy. Konsystencja stała.	Budynki inwentarskie. Odchody zwierzęce (pomiot ptasi) wymieszane z materiałem ściółkowym, z chowu ptaków – brojlerów kurzych, w kurnikach.
2.	02 01 82	Zwierzęta padłe i ubite z konieczności	Odpad organiczny zawiera białka, tłuszcze, węglowodany, sole mineralne, wodę, aminokwasy,	Budynki inwentarskie. Ciała zwierząt padłych lub ubitych w trakcie cyklu

			nasycone kwasy tłuszczowe, witaminy, estry kwasów karboksylowych oraz glicerolu. Konsystencja stała (ciała ptaków), ciekła (krew). Ze względu na swój charakter odpady mogą niekorzystnie oddziaływać na środowisko poprzez potencjalne zagrożenie sanitarno-epidemiologiczne w wyniku rozkładu białka, tłuszczów; zagrożenie odorotwórcze (emisja siarkowodorów, aldehydów, amoniaku, kwasy organiczne).	produkcyjnego na skutek zdarzeń losowych, urazów, chorób. Odpady klasyfikowane pod względem weterynaryjnym do „kategorii 2”.
3.	10 01 03	Popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej	Pozostałości po spaleniu drewna zawierające składniki mineralne: fosfor, wapń, magnez, krzem, mikroelementy pochodzące z drewna.	Kotłownie przy budynkach inwentarskich. Odpady z energetycznego spalania paliw stałych (biomasy) w kotłowni. Odpad stanowią popioły paleniskowe.
4.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	Papier lub tektura – skład: celuloza/włókna cząstek wielocukru ($<C_6H_{10}O_5>n$). Właściwości – konsystencja stała, trudnorozkładalne w przyrodzie.	Budynki inwentarskie, zaplecze socjalne. Odpady opakowaniowe z rozpakowania zakupionych surowców i materiałów. Głównie kartony, worki.
5.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	Tworzywo sztuczne – skład: polietylen, poliester, polipropylen (polimery). Konsystencja stała, trudnorozkładalne w przyrodzie.	Budynki inwentarskie, zaplecze socjalne. Odpady opakowaniowe z rozpakowania zakupionych surowców i materiałów. Głównie w postaci: folii stretch, worków, pojemników, wiader, butelek PET.
6.	15 02 03	Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	Materiały włókiennicze (szmaty i ubrania), tworzywa, trociny drzewne niezawierające zanieczyszczeń substancjami niebezpiecznymi. Konsystencja stała.	Budynki inwentarskie, zaplecze socjalne. Szmaty i sorbenty z czyszczenia i sprzątania pomieszczeń oraz zużyte ubrania robocze pracowników (odzież ochronna i rękawice).
7.	16 02 14	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	Tworzywa sztuczne (obudowy urządzeń, izolacje), metale (konstrukcje, okablowanie) – urządzenia bez elementów niebezpiecznych. Konsystencja stała.	Budynki inwentarskie, zaplecze socjalne. Zużyty i uszkodzony sprzęt elektryczny i elektroniczny, tj. sprzęt komputerowy (komputery, laptopy, monitory LCD, drukarki, skanery, zasilacze itp.), sprzęt biurowy (telefony, faksy, kserokopiarki, niszczarki dokumentów itp.), elektronarzędzia lub sprzęt

				przemysłowy (np. kamery przemysłowe, systemy monitorujące itd.) oraz zużyte (wymieniane) podzespoły i części z tych urządzeń. Również zużyte tonery, pojemniki na tusze, kasety – drukarek, kserokopiarek, faksów.
8.	17 04 05	Żelazo i stal	Żelazo, stal, żeliwo. Konsystencja stała, trudnorozkładalne w przyrodzie.	Budynki inwentarskie. Odpady metali żelaznych z doraźnych prac i remontów instalacji w obiektach. Odpady głównie w postaci elementów konstrukcji, rur lub instalacji.
9.	18 02 08	Leki inne niż wymienione w 18 02 07	Leki o zróżnicowanym składzie (antybiotyki, leki przeciwpasożytnicze, przeciwbólowe, przeciwzapalne, przeciwnowotworowe, hormony, witaminy, mikro- i makroelementy). Konsystencja stała.	Budynki inwentarskie. Leki przeterminowane.

c) Miejsce i sposoby magazynowania wytwarzanych odpadów

Lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Miejsce i sposób magazynowania odpadów
<i>Odpady niebezpieczne</i>			
1.	15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	Budynek techniczny. Pomieszczenie zamykane, posiadające szczelne, betonowe podłoże, wentylację, wyposażone w gaśnicę, zabezpieczone przed dostępem osób trzecich. Odpady będą ustawiane pojedynczo na posadce lub regałach, w sposób uniemożliwiający wylanie lub wysypanie pozostałości substancji niebezpiecznych (opakowania będą zamknięte) lub umieszczone w szczelnym pojemniku zbiorczym (kontenerze lub beczce).
2.	15 02 02*	Sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nieujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)	Plac utwardzony. Odpady gromadzone w zamykanym pojemniku (kontenerze) na placu.
3.	16 02 13*	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	Plac utwardzony. Odpady gromadzone w zamykanym pojemniku (kontenerze) na placu lub bezpośrednio po wytworzeniu przekazywane do odbiorcy.
<i>Odpady inne niż niebezpieczne</i>			
1.	02 01 06	Odchody zwierzęce	Budynki inwentarskie – kurniki. Obornik jest

			gromadzony na szczelnym, betonowym podłożu kurników.
2.	02 01 82	Zwierzęta padłe i ubite z konieczności	Chłodnia kontenerowa, ustawiona na utwardzonym podłożu przy drodze wewnętrznej w okolicach wjazdu na fermę. Kontener zabezpieczony przed dostępem zwierząt, w szczególności: ptaków, gryzoni i owadów. Odpady magazynowane w pojemnikach metalowych lub plastikowych. Czas magazynowania odpadów od kilku dni do maksymalnie 4 tygodni, w zależności czy jest to koniec czy początek cyklu chowu drobiu (w zależności od ilości i masy ptaków).
3.	10 01 03	Popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej	Plac utwardzony. Odpady gromadzone w pojemniku (kontenerze) na placu.
4.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	Plac utwardzony. Odpady gromadzone w workach lub wiązane w paczki (belowane) układane bezpośrednio na podłożu utwardzonym lub umieszczane w pojemniku (kontenerze) na placu.
5.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	Plac utwardzony. Odpady gromadzone w workach lub wiązane w paczki (belowane) układane bezpośrednio na podłożu utwardzonym lub umieszczane w pojemniku (kontenerze) na placu.
6.	15 02 03	Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	Plac utwardzony. Odpady gromadzone w workach układane bezpośrednio na podłożu utwardzonym lub umieszczane w pojemniku (kontenerze) na placu.
7.	16 02 14	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	Budynek techniczny. Odpady gromadzone w sposób zabezpieczający przed uszkodzeniem, w szafach, na regałach lub kartonach.
8.	17 04 05	Żelazo i stal	Plac utwardzony. Odpady gromadzone w pojemniku (kontenerze) na placu.
9.	18 02 08	Leki inne niż wymienione w 18 02 07	Odpady bezpośrednio po wytworzeniu przekazywane do odbiorcy.

d) Sposób gospodarowania odpadami

Lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	sposób gospodarowania odpadami
<i>Odpady niebezpieczne</i>			
1.	15 01 10*	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	Odpady przekazywane upoważnionym odbiorcom do odzysku lub unieszkodliwienia.
2.	15 02 02*	Sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nieujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami	Odpady przekazywane upoważnionym odbiorcom do unieszkodliwienia.

		niebezpiecznymi (np. PCB)	
3.	16 02 13*	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	Odpady przekazywane upoważnionym odbiorcom do odzysku lub unieszkodliwienia.
<i>Odpady inne niż niebezpieczne</i>			
1.	02 01 06	Odchody zwierzęce	Odpady przekazywane upoważnionym odbiorcom do odzysku.
2.	02 01 82	Zwierzęta padłe i ubite z konieczności	Odpady przekazywane upoważnionym odbiorcom do odzysku lub unieszkodliwienia.
3.	10 01 03	Popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej	Odpady przekazywane upoważnionym odbiorcom do odzysku lub unieszkodliwienia.
4.	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	Odpady przekazywane upoważnionym odbiorcom do odzysku. Odpady mogą być również przekazywane osobom fizycznym do wykorzystania na własne potrzeby.
5.	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	Odpady przekazywane upoważnionym odbiorcom do odzysku lub unieszkodliwienia.
6.	15 02 03	Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	Odpady przekazywane upoważnionym odbiorcom do unieszkodliwienia.
7.	16 02 14	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	Odpady przekazywane upoważnionym odbiorcom do odzysku lub unieszkodliwienia.
8.	17 04 05	Żelazo i stal	Odpady przekazywane upoważnionym odbiorcom do odzysku. Odpady mogą być również przekazywane osobom fizycznym do wykorzystania na własne potrzeby.
9.	18 02 08	Leki inne niż wymienione w 18 02 07	Odpady przekazywane upoważnionym odbiorcom do unieszkodliwienia.

XII. Zmienić pkt 3. MONITOROWANIE ŚRODOWISKA I KONTROLA EKSPLOATACJI INSTALACJI i nadać brzmienie:

3. ZAKRES I SPOSÓB MONITOROWANIA PROCESÓW TECHNOLOGICZNYCH, W TYM POMIARU I EIWDENCJONOWANIA WIELKOŚCI EMISJI W ZAKRESIE, W JAKIM WYKRACZAJĄ ONE POZA WYMAGANIA, O KTÓRYCH MOWA W ART. 147 I 148 UST. 1 USTAWY PRAWO OCHRONY ŚRODOWISKA.

a) Monitoring emisji do powietrza

1. Monitorowanie emisji amoniaku do powietrza przy zastosowaniu szacunków z wykorzystaniem wskaźników emisji, wykonywane z częstotliwością co najmniej raz w roku (BAT 25).
2. Monitorowanie emisji pyłu do powietrza z każdego budynku dla zwierząt poprzez szacunki z wykorzystaniem wskaźników emisji, z częstotliwością co najmniej raz w roku (BAT 27).

b) Monitoring procesu technologicznego

1. Monitorowanie całkowitych ilości azotu i fosforu wydalanych w oborniku poprzez oszacowanie w oparciu o analizę obornika z oznaczeniem całkowitej zawartości azotu i fosforu, wykonywane z częstotliwością co najmniej raz w roku (BAT 24).
2. Monitorowanie parametrów procesu z częstotliwością co najmniej raz w roku (BAT 29), tj.:
  - zużycia wody – na podstawie dobowych odczytów wodomierzy;
  - zużycia energii elektrycznej – na podstawie faktur lub odczytów odpowiednich liczników;
  - zużycia paliwa – na podstawie faktur zakupu;
  - liczby przybywających i ubywających zwierząt, w tym zgonów – za pomocą prowadzonych rejestrów;
  - spożycia paszy - na podstawie dokumentów zakupu lub prowadzonej ewidencji;
  - produkcji obornika - za pomocą prowadzonych rejestrów.

c) Sposób i częstotliwość przekazywania informacji z prowadzonego monitoringu

Wyniki monitoringu wykazanego w pkt 3 niniejszej decyzji, należy przedkładać organowi właściwemu do wydania pozwolenia zintegrowanego oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska, każdorazowo podczas kontroli. Sprawozdania z prowadzonego monitoringu należy składać ww. organom w formie pisemnej, corocznie w terminie do dnia 31 marca za poprzedni rok kalendarzowy.

XIII. Dodać pkt 12 o następującym brzmieniu:

12. WARUNKI PRZECIWOŻAROWE WYNIKAJĄCE Z OPERATU PRZECIWOŻAROWEGO, O KTÓRYM MOWA W ART. 42 UST 4B PKT 1 USTAWY Z DNIA 14 GRUDNIA 2012 R. O ODPADACH.

Integralną częścią niniejszej decyzji są uwierzytelnione kopie operatu przeciwpożarowego, pn. „Operat przeciwpożarowy dla Gospodarstwo Rolne opracowanego w lutym 2020 r. przez
rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych
nr uprawnień oraz postanowienia Komendanta Miejskiego Państwowej Straży
Pożarnej w Bydgoszczy z dnia 3 marca 2020 r., znak: PZ.5560.44.02.2020, w którym
wyrażono zgodę na zastosowanie określonych w ww. operacie przeciwpożarowym warunków
ochrony przeciwpożarowej – stanowiące załącznik do niniejszej decyzji.

XIV. Pozostałe warunki decyzji Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 marca 2012 r., znak: ŚG-IV.7222.1.2011.AK ze zm., pozostawić bez zmian.

Uzasadnienie

W dniu 16 stycznia 2020 r. do Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego wpłynął wniosek prowadzącego Gospodarstwo Rolne, o zmianę pozwolenia zintegrowanego udzielonego decyzją Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 marca 2012 r., znak: ŚG-IV.7222.1.2011.AK ze zm., na eksploatację instalacji do chowu brojlerów zlokalizowanej w miejscowości Solec Kujawski, ul. Powstańców gmina Solec Kujawski, powiat bydgoski.

Obowiązek uzyskania pozwolenia zintegrowanego dla przedmiotowej instalacji, wynika z faktu zaliczenia jej do instalacji mogącej powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości, wymienionej w pkt 6 ppkt 8 lit. a załącznika do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 27 sierpnia 2014 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. z 2014 r. poz. 1169).

Na podstawie art. 378 ust. 2a ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2020 r. poz. 1219 ze zm.) w związku z § 2 ust. 1 pkt 51 lit. b rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2019 r. poz. 1839) organem właściwym do wydania przedmiotowej decyzji jest Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Zmiana decyzji nie wiąże się z istotną zmianą sposobu funkcjonowania instalacji, w tym rozumieniu art. 3 pkt 7 i art. 214 ust. 3 ustawy Prawo ochrony środowiska, w związku z tym nie została pobrana opłata rejestracyjna, jak również nie zostało przeprowadzone postępowanie z udziałem społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247).

Przedmiotowy wniosek został złożony w odpowiedzi na wezwanie Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 8 stycznia 2019 r., znak: ŚG-I-P.7222.4.3.2018, do wystąpienia o zmianę warunków pozwolenia zintegrowanego w wyniku przeprowadzonej, w trybie art. 215 ust. 1 ustawy Prawo ochrony środowiska, analizy warunków pozwolenia zintegrowanego dokonanej w związku z opublikowaniem w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2017/302 z dnia 15 lutego 2017 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu lub świń zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE.

W toku postępowania wyjaśniającego wezwano Prowadzącego instalację do uzupełnienia braków formalnych i złożenia wyjaśnień merytorycznych. Wniosek został uzupełniony w żądanym zakresie.

Podstawą zmiany ww. decyzji jest wniosek o zmianę pozwolenia zintegrowanego dla:
Gospodarstwo Rolne

opracowany w styczniu 2020 r. przez

wraz z uzupełnieniami.

Prowadzący instalację przedłożył, wraz z wnioskiem o zmianę pozwolenia, potwierdzenie realizacji przelewu dokonanej opłaty skarbowej za zmianę decyzji, informację uzyskaną z Biura Informacyjnego Krajowego Rejestru Karnego, analizę konieczności opracowania raportu początkowego, operat przeciwpożarowy dla Gospodarstwo Rolne opracowany w lutym 2020 r. przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych

oraz postanowienie Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy z dnia 3 marca 2020 r., znak: PZ.5560.44.02.2020, uzgadniające warunki ochrony przeciwpożarowej przedstawione w ww. operacie.

Pismem z dnia 17 lipca 2020 r., znak: ŚG-I-P.7222.2.3.2020 tutejszy organ wystąpił do Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy o przeprowadzenie kontroli ww. instalacji (obiektów inwentarskich wraz z infrastrukturą), w tym miejsc magazynowania odpadów, w zakresie spełnienia wymagań określonych w przepisach dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz w zakresie zgodności z warunkami ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w operacie przeciwpożarowym dla Gospodarstwo Rolne opracowanym w lutym

2020 r. przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych Pana
nr uprawnień   uzgodnionym postanowieniem Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy z dnia 3 marca 2020 r., znak: PZ.5560.44.02.2020.

Komendant Miejski Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy postanowieniem z dnia 21 sierpnia 2020 r., znak: PZ.5560.162.05.2020 potwierdził spełnienie wymagań określonych w przepisach o ochronie przeciwpożarowej i zgodność z warunkami ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ww. operacie przeciwpożarowym.

Zgodnie z art. 155 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735) decyzja ostateczna, na mocy której strona nabyła prawo, może być w każdym czasie za zgodą strony uchylona lub zmieniona przez organ administracji publicznej, który ją wydał, lub przez organ wyższego stopnia, jeżeli przepisy szczególne nie sprzeciwiają się uchyleniu lub zmianie takiej decyzji i przemawia za tym interes społeczny lub słuszny interes strony.

Za przedmiotową zmianą ww. decyzji udzielającej pozwolenia zintegrowanego przemawia słuszny interes Prowadzącego instalację i nie sprzeciwiają się temu przepisy szczególne.

Stosownie do art. 10 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego, przed wydaniem niniejszej decyzji tutejszy organ zawiadomił Stronę postępowania administracyjnego, pismem z dnia 22 marca 2021 r., znak: ŚG-I-P.7222.2.3.2020,

o możliwości wypowiedzenia się odnośnie materiałów i dowodów zgromadzonych w sprawie. Strona nie skorzystała z tego uprawnienia. W wyznaczonym terminie nie zostały zgłoszone żadne uwagi i wyjaśnienia.

We wniosku o zmianę pozwolenia zintegrowanego przedstawiono opis i charakterystykę instalacji uwzględniającą prowadzone na instalacji działania związane z dostosowaniem do wymogów decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2017/302 z dnia 15 lutego 2017 r. ustanawiającej konkluzje dotyczące najlepszych dostępnych technik (BAT) w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu lub świń, zgodnie z dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/75/UE.

Obowiązki posiadacza odpadów w zakresie ewidencji wytwarzanych odpadów regulują przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2020 r. poz. 797 ze zm.), zatem w decyzji pominięto zapisy dotyczące ewidencji wytwarzanych odpadów (pkt 3.4. zmienianej decyzji).

W związku z uaktualnieniem informacji zawartych w obowiązującym pozwoleniu zintegrowanym zmieniono zapisy pkt 1.1. Rodzaj prowadzonej działalności, pkt 1.2. ppkt e) System wentylacyjno-grzewczy, pkt 1.2. ppkt g) Produkcja i zagospodarowanie obornika, pkt 1.3. bilans masowy i rodzaje wykorzystywanych materiałów, surowców i paliw, pkt 1.4. ppkt b) zrzut ścieków, pkt 1.5. ppkt b) emisje z podstawowych procesów pomocniczych, pkt 1.6. roczne parametry produkcyjne instalacji do chowu drobiu oraz rodzaje i ilości wykorzystywanych materiałów, surowców i paliw ze względu na źródła powstawania emisji, pkt 2.2. ilość odpadów poszczególnych rodzajów dopuszczonych do wytwarzania w ciągu roku, sposoby gospodarowania odpadami, miejsce i sposób magazynowania wytworzonych odpadów.

W celu dostosowania decyzji Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 19 marca 2012 r., znak: ŚG-IV.7222.1.2011.AK ze zm. do konkluzji BAT zmieniono pkt 3 w którym określono sposób i częstotliwość monitorowania instalacji oraz pkt 1.8 w którym doprecyzowano techniki osiągania wysokiego poziomu ochrony środowiska jako całości, jednocześnie wykreślając pkt: 1.9. Metody ochrony powietrza, 1.10. Metody ochrony środowiska wodnego, 1.11. Metody ochrony gleb na obszarach nawożonych nawozem naturalnym, 1.12. Metody ochrony uciążliwości gospodarki odpadami, 1.13. Metody ochrony przed hałasem, 1.14. Metody zapewnienia efektywnej gospodarki materiałowo-surowcowej, 1.15. Metody zapewnienia efektywnej gospodarki energetycznej.

Dodano z zakresu ochrony powietrza, w pkt 2.1. tabelę, w której określono graniczną wielkość emisji amoniaku (NH_3) do powietrza z każdego budynku dla brojlerów o końcowej masie do 2,5 kg ustaloną dla każdego stanowiska dla zwierzęcia w ciągu roku.

Zgodnie z treścią złożonego wniosku, na przedmiotowej instalacji nie są przekraczane graniczne wielkości emisji amoniaku określone w decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2017/302 z dnia 15 lutego 2017 r.

W obowiązującym pozwoleniu zintegrowanym określono dopuszczalne wielkości emisji amoniaku do powietrza z każdego źródła (w kg/h) oraz z całej instalacji (w Mg/rok). Obliczone we wniosku BAT-AEL dla emisji amoniaku $\text{kg NH}_3/\text{stanowisko}/\text{rok}$ mieści się w przedziale podanym w tabeli 3.2 załącznika do decyzji wykonawczej Komisji (UE) 2017/302 z dnia 15 lutego 2017 r., stąd nie zachodzi potrzeba stosowania dodatkowych metod

ograniczania emisji amoniaku na fermie. Należy jednak prowadzić monitoring emisji amoniaku przy użyciu jednej z technik wymienionych w BAT 25.

Wobec powyższego instalacja spełnia wymagania konkluzji BAT w zakresie ochrony powietrza.

Zważywszy na informacje zawarte we wniosku o zmianę pozwolenia, instalacja spełnia wymagania konkluzji dotyczących najlepszych dostępnych technik w zakresie emisji hałasu do środowiska (BAT 10), w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu lub świń.

W niniejszej decyzji nie określono zapisów odnoszących się do wdrożenia systemu zarządzania środowiskowego, którego elementem jest plan zarządzania zapachami. BAT 12 ma zastosowanie jedynie w przypadkach, w których oczekuje się, że obiekty wrażliwe odczują dokuczliwość zapachu lub gdy jego występowanie jest stwierdzone. Do czasu wydania niniejszej decyzji organ nie odnotował zgłoszenia uciążliwości zapachowej od instalacji. W związku z tym, BAT 12 i BAT 26 nie mają obecnie zastosowania dla przedmiotowej fermy drobiu. Nie mniej jednak, w decyzji określono stosowane przez Prowadzącego instalację rozwiązania zapobiegające emisjom zapachów i ich skutkom, wymienione w BAT 13.

Ponadto, w niniejszej decyzji określono sposób i częstotliwość monitorowania: całkowitych ilości azotu i fosforu wydalanych w oborniku (BAT 24), emisji amoniaku do powietrza (BAT 25), emisji pyłu do powietrza z każdego budynku dla zwierząt (BAT 27) oraz sposób monitorowania parametrów procesu: zużycia wody, zużycia energii elektrycznej i paliw, spożycia paszy, liczby przybywających i ubywających zwierząt, produkcji obornika (BAT 29), zgodnie z konkluzjami dotyczącymi najlepszych dostępnych technik w odniesieniu do intensywnego chowu drobiu lub świń. W związku z tym nadano nowe brzmienie pkt 3 zmienianej decyzji.

Zgodnie z art. 188 ust. 2b pkt 8 ustawy Prawo ochrony środowiska w pozwoleniu zintegrowanym w pkt 12 określono warunki przeciwpożarowe wynikające z operatu przeciwpożarowego pn. „Operat przeciwpożarowy dla Gospodarstwo Rolne opracowanego w lutym 2020 r. przez
rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych Pana nr uprawnień
uzgodnionego postanowieniem Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy z dnia 3 marca 2020 r., znak: PZ.5560.44.02.2020, w którym wyrażono zgodę na zastosowanie określonych w ww. operacie przeciwpożarowym warunków ochrony przeciwpożarowej.

Przedłożona przez Prowadzącego instalację analiza ryzyka obejmująca zakresem możliwość zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych wykazała, że prawdopodobieństwo zanieczyszczenia gruntu i wód podziemnych substancjami powodującymi ryzyko, stosowanymi, produkowanymi lub uwalnianymi w związku z funkcjonowaniem instalacji, jest nieznaczne ze względu na stosowane zabezpieczenia. Stąd odstąpiono od konieczności sporządzenia raportu początkowego o stanie zanieczyszczenia gleby, ziemi i wód gruntowych substancjami powodującymi ryzyko i nie nałożono dodatkowych obowiązków z tym związanych.

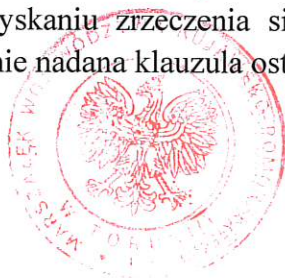
Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji decyzji.

Pouczenie

Od niniejszej decyzji służy Stronie odwołanie do Ministra Klimatu i Środowiska, za pośrednictwem Marszałka Województwa Kujawsko-Pomorskiego, w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

W trakcie biegu terminu do wniesienia odwołania Strona może zrzec się prawa do wniesienia odwołania. Z dniem doręczenia organowi administracji publicznej oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia odwołania przez Stronę postępowania, decyzja staje się ostateczna i prawomocna.

Po uzyskaniu zrzeczenia się prawa do wniesienia odwołania, na żądanie Strony, decyzji zostanie nadana klauzula ostateczności.

z up. Marszałka Województwa

(1)

Małgorzata Walter
Dyrektor
Departamentu Środowiska

Otrzymują:

Do wiadomości:

1. Ministerstwo Klimatu i Środowiska (e-mail: pozwolenia.zintegrowane@klimat.gov.pl)
Departament Instrumentów Środowiskowych
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa;
2. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Bydgoszczy (e-mail: sekretariat@wios.bydgoszcz.pl)
ul. Piotra Skargi 2
85-18 dgoszcz;
3. Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie
Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku
ul. Ks. Franciszka Rogaczewskiego 9/19
80-804 Gdańsk.

Zapłaty opłaty skarbowej za zmianę decyzji dokonano na podstawie przepisów ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1546 ze zm.) na rachunek Urzędu Miasta Torunia nr 37 1160 2202 0000 0000 8344 0799.

Załącznik do decyzji z dnia 22.04.2020r.,
zmił: 30-1-P-7222.2-3-2020

Bydgoszcz dn. 03.03.2020 r.

Komendant Miejski
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
ul. gen. J. H. Dąbrowskiego 4
85-158 Bydgoszcz

PZ.5560.44.02.2020

POSTANOWIENIE

Na podstawie art. 123 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 – zwanej dalej k.p.a.) oraz art. 184 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 z późn. zm.) w związku z art. 42 ust. 4b, 4c, 4d ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r., poz. 701 z późn. zm.) po rozpatrzeniu wniosku

o uzgodnienie przedstawionego operatu przeciwpożarowego, zawierającego warunki ochrony przeciwpożarowej fermy drobiu mieszczącej się w Solcu Kujawskim przy ul. Powstańców w tym obiektów i innych miejsc magazynowania odpadów

uzgadniam warunki ochrony przeciwpożarowej przedstawione w operacie przeciwpożarowym opracowanym przez Pana rzeczoznawcę do spraw ochrony przeciwpożarowej.

UZASADNIENIE

Pismem z dnia 14.02.2020 r. – Gospodarstwo Rolne zwrócił się do Komendy Miejskiej Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy o uzgodnienie przedstawionego operatu przeciwpożarowego, zawierającego warunki ochrony przeciwpożarowej obiektów i innych miejsc magazynowania odpadów dla fermy drobiu zlokalizowanej przy ul. Powstańców w Solcu Kujawskim.

Zgodnie z zapisami art. 42 ust. 4b pkt 1. ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. z 2019 r., poz. 701 z późn. zm.) w związku z art. 184 ust. 4 pkt. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo Ochrony Środowiska (Dz. U. z 2019 r., poz. 1396 z późn. zm.) do wniosku dołącza się operat przeciwpożarowy, zawierający warunki ochrony przeciwpożarowej instalacji, obiektu lub jego części lub innego miejsca magazynowania odpadów, uzgodniony z Komendantem Miejskim Państwowej Straży Pożarnej, wykonany przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych, o którym mowa w rozdziale 2a ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. 2019 poz. 1372).

Przedstawiony operat opracowany został przez Pana rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych w lutym 2020 r.

W związku z brakiem przepisów prawa określających wymagany zakres operatu przy jego ocenie kierowano się rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2117).

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
Województwa Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu
12
z up. Marszałka Województwa
Toruń, dnia 22.04.2020r.
Stwierdzam zgodność z oryginałem
Małgorzata Walter
Dyrektor
Departamentu Środowiska

Strona 1 z 2

Strona 2 z 1 do 2

Opracowujący przedstawił sposób zabezpieczenia fermy drobiu zlokalizowanej w Solcu Kujawskim przy ul. Powstańców ze szczegółową analizą rodzaju magazynowanych odpadów, ich ilości, częstotliwości wywozu oraz miejsc magazynowania. W dokumencie zwróto wszystkie elementy wskazane w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 2 grudnia 2015 r. w sprawie uzgadniania projektu budowlanego pod względem ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2015 r. poz. 2117). Z przedstawionego materiału wynika iż zakład jest zabezpieczony pod względem ochrony przeciwpożarowej.

W związku z powyższym postanowiono jak w sentencji.

Pouczenie

Zgodnie z art. 141 i art. 144 k.p.a. w związku z art. 11a ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (Dz. U. z 2019 r., poz. 1499 z późn. zm.) od niniejszego postanowienia służy stronie zażalenie do Kujawsko-Pomorskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Toruniu za pośrednictwem Komendanta Miejskiego Państwowej Straży Pożarnej w Bydgoszczy ul. Dąbrowskiego 4, 85-158 Bydgoszcz, w terminie 7 dni od dnia jej doręczenia.

Na podstawie art. 127a k.p.a. w związku z art. 144 k.p.a. w trakcie biegu terminu do wniesienia zażalenia strona może zrzec się prawa do jego wniesienia wobec organu administracji publicznej, który wydał postanowienie. Z dniem doręczenia tutaj organowi oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia zażalenia, niniejsze postanowienie staje się ostateczne i prawomocne, a strona nie może złożyć skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego.

Oświadczenie o zrzeczeniu się prawa do wniesienia zażalenia wywiera skutek tylko wtedy, gdy zostanie przez stronę złożone w terminie 7 dni od dnia doręczenia decyzji.

Nie jest możliwe skuteczne cofnięcie oświadczenia o zrzeczeniu się prawa do wniesienia zażalenia po upływie ww. terminu

Otrzymują:

Załącznik do decyzji z dnia 22.04.2020r.
znak: SG-1P. 9222-2.3. 2020

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

dla

OPRACOWAŁ:

ZATWIERDZAM:

z up. Marszałka Województwa
URZĄD MARSZAŁKOWSKI
Województwa Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu (2)
Torun, dnia 22.04.2020r.
Dyrektor
Departamentu Środowiska
Stwierdzam zgodność z oryginałem

Solec Kujawski, luty 2020 r.

Str. cd 1 do 57

Str 1

Spis Treści

1. Informacje formalno-prawne 4
  - 1.1 Numer identyfikacji podatkowej (NIP) posiadacza odpadów 4
  - 1.2 Wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania 4
  - 1.3 Określenie masy odpadów poszczególnych rodzajów odpadów wytwarzanych w okresie roku 7
  - 1.4 Oznaczenie miejsca wytwarzania i magazynowania odpadów 8
  - 1.5 Maksymalna masa poszczególnych rodzajów odpadów które mogą być magazynowane w tym samym czasie 9
  - 1.6 Źródła wytwarzania odpadów 9
  - 1.7 Szczegółowy opis sposobu wytwarzania i magazynowania odpadów 10
  - 1.8 Oznaczenie przewidywanego okresu wykonywania działalności w zakresie wytwarzania i magazynowania odpadów 11
  - 1.9 Przetwarzanie odpadów 11
2. Informacje w zakresie ochrony przeciwpożarowej 11
  - 2.1 Wstęp 11
  - 2.2 Podstawowe pojęcia, cel organizacji i funkcje ochrony przeciwpożarowej 14
  - 2.3 Charakterystyka zakładu 21
  - 2.4 Charakterystyka pożarowo – techniczna placu składowego przy kurniku K1, będącego przedmiotem niniejszego operatu przeciwpożarowego jako miejsca magazynowania odpadów 26
    - 2.4.1 Dane liczbowe 26
    - 2.4.2 Charakterystyka pod względem konstrukcyjnym 26
    - 2.4.3 Parametry pożarowe występujących materiałów palnych 26
    - 2.4.4 Procesy technologiczne 28
    - 2.4.5 Klasyfikacja pożarowa z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania oraz grupa wysokościowa budynku 28
    - 2.4.6 Gęstość obciążenia ogniowego 28
    - 2.4.7 Klasa odporności pożarowej budynku i ogniowej elementów budynku 28
    - 2.4.8 Elementy oddzielenia pożarowego 28
    - 2.4.9 Strefy pożarowe 28
    - 2.4.10 Ocena zagrożenia wybuchem 28
    - 2.4.11 Warunki ewakuacji 28
    - 2.4.12 Drogi pożarowe 28
    - 2.4.13 Hydranty wewnętrzne 29
    - 2.4.14 Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru 29
    - 2.4.15 Wymagane odległości ze względu na bezpieczeństwo pożarowe 29
    - 2.4.16 Wyposażenie w podstawowy sprzęt gaśniczy 29
    - 2.4.17 Instalacje i urządzenia oddymiające 29
    - 2.4.18 Drabiny ewakuacyjne i zewnętrzne klatki schodowe 30
    - 2.4.19. Oświetlenie awaryjne ewakuacyjne 30

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

- 2.4.20 Stałe urządzenia gaśnicze 30
  - 2.4.21 System sygnalizacji pożarowej (SSP) 30
  - 2.4.22 Dźwiękowy system ostrzegawczy (DSO) 30
  - 2.4.23 Pozostałe wymagania 30
  - 3. Przyczyny powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania się 31
    - 3.1 Przyczyny ogólne 31
    - 3.2 Przyczyny wynikające z funkcji obiektów 31
    - 3.3 Przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru 31
  - 4. Prace niebezpieczne pożarowo 33
    - 4.1 Obowiązki osób nadzorujących prace niebezpieczne pożarowo 34
    - 4.2 Obowiązki wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo 34
    - 4.3 Zasady przestrzegania zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo 35
  - 5. Sposoby i terminy przeglądów urządzeń ochrony ppoż. 41
    - 5.1 Warunki konserwacji, napraw i remontów gaśnic 42
    - 5.2 Konserwacja hydrantów zewnętrznych 44
  - 6. Zadania i obowiązki pracowników w zakresie ochrony ppoż. 44
    - 6.1 Osoby odpowiedzialne za sprawy ochrony ppoż. 45
    - 6.2 Wszyscy pracownicy 46
    - 6.3 Pracownicy techniczni (konserwatorzy) 46
    - 6.4 Osoby sprzątające 47
    - 6.5 Pracownicy ochrony (portier) 48
  - 7. Sposoby postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia 48
  - 8. Postępowanie pracowników w przypadku powstania pożaru 49
    - 8.1 Obowiązki kierującego ewakuacją (akcja ratowniczo – gaśniczą) 50
    - 8.2 Obowiązki każdego pracownika przystępującego do akcji ratowniczo – gaśniczej 50
    - 8.3 Obowiązki osób z zewnątrz przebywających na terenie budynku 51
  - 9. Praktyczne sposoby przeprowadzania organizacji i warunków ewakuacji 52
  - 10. Zasady prowadzenia szkoleń pracowników i innych użytkowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej 53
  - 11. Czasookresy podstawowych przeglądów sprzętu i instalacji użytkowych 56
  - 12. Wykaz aktów prawnych 57
  - 13. Załączniki
- Plan Zagospodarowania działki

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

1. Informacje formalno-prawne

1.1 Numer identyfikacji podatkowej (NIP) posiadacza odpadów

1.2 Wyszczególnienie rodzajów odpadów przewidzianych do wytwarzania

Odpadami wytwarzanymi na terenie instalacji są odpady z procesów technologicznych (chowu zwierząt), gospodarki magazynowej, remontowe i eksploatacyjne oraz z funkcjonowania części administracyjnej i zaplecza socjalnego.

Wytwarzane odpady klasyfikowane są jako niebezpieczne i inne niż niebezpieczne, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie katalogu odpadów.

Odpady faktycznie wytwarzane w ciągu roku:

- 1) 10 01 03 – Popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej
- 2) 15 01 02 – Opakowania z tworzyw sztucznych
- 3) 16 02 13 – Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12

Rodzaje odpadów przewidzianych do wytwarzania wyszczególniono w poniższej tabeli (zgodnie z posiadaną decyzją – pozwolenie integrowane).

Lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Miejsce i źródło powstawania	Skład chemiczny i właściwości
I Odpady niebezpieczne				
1	15 01 10	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	Budynki inwentarskie lub budynek gospodarczy. Odpad opakowaniowy powstający ze zużycia środków chemicznych myjących i dezynfekcyjnych (opakowania niekaucjonowane).	Opakowania zanieczyszczone roztworami wodnymi lub pozostałościami zawierającymi substancje niebezpieczne (głównie środki chemiczne: myjące i dezynfekujące). Postać stała opakowania (plastik, szło lub metal) – beczki, baniaki, worki, butelki; zanieczyszczenia środkami chemicznymi płynne lub stałe, toksyczne lub żrące.
2	15 02 02	Sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nie ujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np.	Budynki inwentarskie lub budynek gospodarczy. Zużyte czyszczywo, sorbenty lub odzież ochronna zanieczyszczone	Materiały włókiennicze, tworzywa sztuczne lub trociny zawierające zanieczyszczenia substancjami niebezpiecznymi (chemikaliami i substancjami

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

		szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)	substancjami niebezpiecznymi (chemikalia, smary).	ropopochodnymi). Konsystencja stała.
3	16 02 13	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	Budynki inwentarskie, budynek portierni lub budynek gospodarczy. Odpady lamp tzw. świetlówek, które straciły właściwości świetlne oraz zużyty sprzęt elektroniczny.	Świetlówki - szkło, związki rtęci oraz części aluminium pochodzące z obudowy lamp; Urządzenia elektroniczne – obudowa metalowa lub tworzywo sztuczne, płytki drukowane z podzespołami elektronicznymi. Konsystencja stała, świetlówki – zawierają związki rtęci wykazujące dużą aktywność chemiczną i biologiczną, toksyczna dla środowiska i zdrowia ludzi. Urządzenia elektroniczne – mogą zawierać związki żywic toksycznych dla ludzi.

II Odpady inne niż niebezpieczne				
1	02 01 06	Odchody zwierzęce	Budynki inwentarskie. Odchody zwierzęce (pomiót ptasi) wymieszane z materiałem ściółkowym, z chowu ptaków – brojlerów kurzych, w kurnikach.	Obornik stanowią odchody wydalone przez ptaki (zagęszczony kał z moczem) zmieszane z suchą ściółką. Skład chemiczny jest zróżnicowany. Obornik może zawierać: - substancje organiczne ~26% - azot ~1-4% - fosfor ~1,5-2,5% - potas ~1-2% - wapń ~2,4-6,5% - magnez ~0,7% Azot w pomocię ptasim występuje w trzech formach, tj. w formie organicznej, kwasu moczowego i amonowej (NH ₃). Fosfor w przeważającej części występuje w związkach mineralnych. W wypadku potasu dominują formy rozpuszczalne w wodzie. Obornik kurzy zawiera również cenne mikroelementy. Konsystencja stała.

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

2	02 01 82	Zwierzęta padłe i ubite z konieczności	<p>Budynki inwentarskie. Ciała zwierząt padłych lub ubitych w trakcie cyklu produkcyjnego na skutek zdarzeń losowych, urazów, chorób. Odpady klasyfikowane pod względem weterynaryjnym do „kategorii 2”.</p>	<p>Odpad organiczny zawiera białka, tłuszcze, węglowodany, sole mineralne, wodę, aminokwasy, nasycone kwasy tłuszczowe, witaminy, estry kwasów karboksylowych oraz glicerolu. Konsystencja stała (ciała ptaków), ciekła (krew). Ze względu na swój charakter odpady mogą niekorzystnie oddziaływać na środowisko poprzez potencjalne zagrożenie sanitarno-epidemiologiczne w wyniku rozkładu białka, tłuszczów; zagrożenie odorotwórcze (emisja siarkowodor, aldehydy, amoniak, kwasy organiczne).</p>
3	10 01 03	Popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej	<p>Kotłownie przy budynkach inwentarskich. Odpady z energetycznego spalania paliw stałych (biomasy) w kotłowni. Odpad stanowią popioły paleniskowe.</p>	<p>Pozostałości po spalaniu drewna zawierające składniki mineralne: fosfor, wapń, magnez, krzem, mikro-elementy pochodzące z drewna.</p>
4	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	<p>Budynki inwentarskie, budynek portierni lub budynek gospodarczy. Odpady opakowaniowe z rozpakowania zakupionych surowców i materiałów. Głównie kartony, worki.</p>	<p>Papier lub tektura – skład: celuloza /włókna cząstek wielocukru (<math>C_6H_{10}O_5</math>). Właściwości – konsystencja stała, trudno-rozkładalne w przyrodzie.</p>
5	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	<p>Budynki inwentarskie, budynek portierni lub budynek gospodarczy. Odpady opakowaniowe z rozpakowania zakupionych surowców i materiałów. Głównie w postaci: folii stretch, worków, pojemników, wiader, butelek PET.</p>	<p>Tworzywo sztuczne – skład: Polietylen, poliester, polipropylen (polimery). Konsystencja stała, trudno-rozkładalne w przyrodzie.</p>
6	15 02 03	Sorbenty, materiały filtracyjne, tkaniny do wycierania i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	<p>Budynki inwentarskie, budynek portierni lub budynek gospodarczy. Szmaty i sorbenty z czyszczenia i sprzątania pomieszczeń, oraz zużyte</p>	<p>Materiały włókiennicze (szmaty i ubrania), tworzywa, trociny drzewne nie zawierające zanieczyszczeń substancjami niebezpiecznymi. Konsystencja stała</p>

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

			ubrania robocze pracowników (odzież ochronna i rękawice).	
7	16 02 14	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	Budynki inwentarskie, budynek portierni. Zużyty i uszkodzony sprzęt elektryczny i elektroniczny tj. sprzęt komputerowy (komputery, laptopy, monitory LCD, drukarki, skanery, zasilacze itp.), sprzęt biurowy (telefony, faksy, kserokopiarki, niszczarki dokumentów itp.), elektronarzędzia lub sprzęt przemysłowy (np. kamery przemysłowe, systemy monitorujące itd.) oraz zużyte (wymieniane) podzespoły i części z tych urządzeń. Również zużyte tonery, pojemniki na tusze, kasety – drukarek, kserokopiarek, faksów.	Tworzywa sztuczne (obudowy urządzeń, izolacje), metale (konstrukcje, okablowanie) – urządzenia bez elementów niebezpiecznych Konsystencja stała.
8	17 04 05	Żelazo i stal	Budynki inwentarskie. Odpady metali żelaznych z doraźnych prac i remontów instalacji w obiektów. Odpady głównie w postaci: elementów konstrukcji, rur lub instalacji.	Żelazo, stal, żeliwo. Konsystencja stała, trudno-rozkładalne w przyrodzie.
9	18 02 08	Leki inne niż wymienione w 18 02 07	Budynki inwentarskie. Leki przeterminowane lub uszkodzone wraz z opakowaniami.	Leki o zróżnicowanym składzie (antybiotyki, leki przeciw-pasożytnicze, przeciwbólowe, przeciwzapalne, przeciwnowotworowe, hormony, witaminy, mikro- i makroelementy). Konsystencja stała.

1.3 Określenie masy odpadów poszczególnych rodzajów odpadów wytwarzanych w okresie roku

Ilości wytwarzanych rocznie odpadów określono w poniższej tabeli w dwóch pozycjach - jako:

- 1) wielkości określone w decyzji – pozwolenie zintegrowane - są to wartości maksymalne poszczególnych rodzajów odpadów, które mogą lecz nie muszą być wytworzone,
- 2) rzeczywiste ilości faktycznie powstające podczas eksploatacji instalacji.

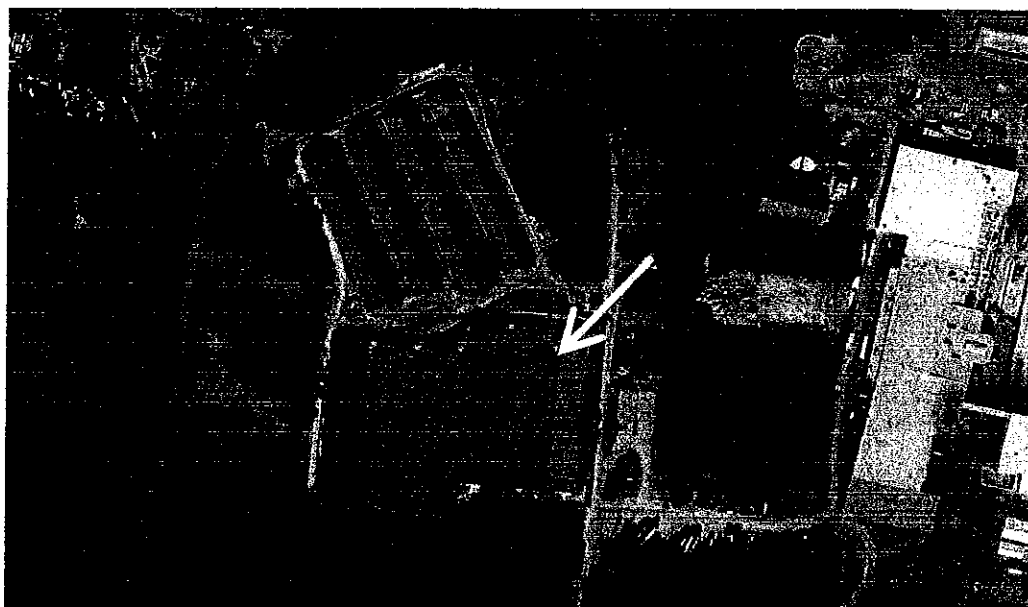
OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

Lp.	Kod odpadu	Rodzaj odpadu	Ilość odpadów [Mg/rok]	
			Zgodnie z decyzją	Powstające faktycznie
ODPADY NIEBEZPIECZNE				
I Odpady niebezpieczne				
1	15 01 10	Opakowania zawierające pozostałości substancji niebezpiecznych lub nimi zanieczyszczone	0,100	0
2	15 02 02	Sorbenty, materiały filtracyjne (w tym filtry olejowe nie ujęte w innych grupach), tkaniny do wycierania (np. szmaty, ścierki) i ubrania ochronne zanieczyszczone substancjami niebezpiecznymi (np. PCB)	0,100	0
3	16 02 13	Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12	0,100	0,005
II Odpady inne niż niebezpieczne				
1	10 01 03	Popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej	8,0	6,0
2	15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	1,0	0
3	15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	2,5	0,3
4	15 02 03	Sorbenty, materiały filtracyjne tkaniny do wycierania i ubrania ochronne inne niż wymienione w 15 02 02	1,0	0
5	16 02 14	Zużyte urządzenia inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 13	0,1	0
6	17 04 05	Żelazo i stal	1,0	0
7	18 02 08	Leki inne niż wymienione w 18 02 07	0,1	0

1 Mg = 1 tona

1.4 Oznaczenie miejsca wytwarzania i magazynowania odpadów

Miejszem wytwarzania odpadów jest Ferma Drobiu w Solcu Kujawskim przy ul. Powstańców natomiast miejscem magazynowania odpadów jest utwardzony plac, za silosami przy kurniku nr K-1, który jest przedmiotem niniejszego opracowania.

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

1.5 Maksymalna masa poszczególnych rodzajów odpadów które mogą być magazynowane w tym samym czasie

- 1) 10 01 03 – Popioły lotne z torfu i drewna niepoddanego obróbce chemicznej – 0 Mg (zgodnie z decyzją na przetwarzanie odpadów OŚ-VII.6233.30.2018 wydaną przez Starostę Bydgoskiego dnia 04.03.2018 r. odpady te nie będą magazynowane, a będą wykorzystywane na gruntach rolnych bezpośrednio po ich wytworzeniu i przywiezieniu z terenu fermy
- 2) 15 01 02 – Opakowania z tworzyw sztucznych – 0,1 Mg (100 kg)
- 3) 16 02 13 – Zużyte urządzenia zawierające niebezpieczne elementy inne niż wymienione w 16 02 09 do 16 02 12 – 0,005 Mg (5 kg)

1.6 Źródła wytwarzania odpadów

Odpadami wytwarzanymi na terenie instalacji są odpady klasyfikowane jako niebezpieczne i inne niż niebezpieczne, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie katalogu odpadów:

- odpady z procesu technologicznego tj. chowu zwierząt; odpady podgrupy 02 01 zwierzęta padłe i ubite z konieczności (upadki ptaków),
- spalanie paliw (biomasy); odpady podgrupy 10 01 popiół,
- gospodarka magazynowa (zakup i stosowanie surowców i produktów); odpady podgrupy 15 01: odpady opakowaniowe (włącznie z selektywnie gromadzonymi komunalnymi odpadami opakowaniowymi),
- prace remontowe i eksploatacyjne (prace serwisowo-eksploatacyjne, budowlane); odpady podgrupy 15 02 sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nie ujęte w innych grupach _ odpady podgrupy 16 02: zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne zawierające niebezpieczne elementy tzw. świetlówki z oświetlenia budynków, odpady podgrupy 17 04 - odpady i złomy metaliczne oraz stopów metali,
- leki podawane kurczakom (profilaktyka) - odpady podgrupy 18 02 - odpady z badań, diagnozowania, leczenia i profilaktyki weterynaryjnej,
- funkcjonowanie części administracyjnej i socjalnej; odpady podgrupy 20 03 odpady zmieszane podobne do komunalnych

Na terenie instalacji odpadu nie stanowią odchody zwierzęce (obornik) usuwane z kurników w trakcie przerw technologicznych w przypadku jeżeli będzie kierowany do rolniczego wykorzystania. Zgodnie z art. 2 ust. 6 ustawy o odpadach przepisów ustawy nie stosuje się do odchodów zwierzęcych, obornika, gnojówki i gnojowicy przeznaczonych do rolniczego wykorzystania w sposób i na zasadach określonych w przepisach o nawozach i nawożeniu. W przypadku natomiast jeżeli obornik będzie przekazywany do odzysku w instalacji zewnętrznej (np. kompostowni) będzie stanowił odpad.

Ponadto podstawowe odpady z procesu technologicznego (z podgrupy 02 01 sztuki padłe) mogą być również uznane za produkt uboczny pochodzenia zwierzęcego, wyłączony spod ustawy o odpadach. Zgodnie z art.2 pkt.9 i 10 przepisów ustawy nie stosuje się do:

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

- produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, w tym produktów przetworzonych, objętych rozporządzeniem (WE) nr 1069/2009, z wyjątkiem tych, które są odpadami przewidzianymi do składowania na składowisku odpadów albo do przekształcania termicznego lub do wykorzystania w zakładzie produkującym biogaz lub w kompostowni, zgodnie z tym rozporządzeniem,
- zwłok zwierząt, które poniosły śmierć w inny sposób niż przez ubój, w tym zwierząt uśmierconych w celu wyeliminowania chorób epizootycznych, i które są unieszkodliwiane zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1069/2009.

Będzie to miało miejsce wyłącznie podczas przekazywania produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego do zakładu utylizacyjnego, w którym proces przetwarzania nie jest prowadzony przy zastosowaniu termicznego przekształcania. Nie są one wykorzystywane do produkcji biogazu lub w kompostowni, ani nie są one przewidziane do składowania na składowisku. Z uwagi na powyższe potwierdzenie odbioru ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego następuje wyłącznie w oparciu o dokument handlowy (poza ewidencją odpadów).

1.7 Szczegółowy opis sposobu wytwarzania i magazynowania odpadów

Odpadami wytwarzanymi na terenie instalacji są odpady z procesów technologicznych (chowu zwierząt), gospodarki magazynowej, remontowe i eksploatacyjne oraz z funkcjonowania części administracyjnej i zaplecza socjalnego. Wytwarzane odpady klasyfikowane są jako niebezpieczne i inne niż niebezpieczne, zgodnie z rozporządzeniem w sprawie katalogu odpadów.

Odpady będą gromadzone w sposób selektywny, umożliwiając ich dalsze przekazanie do odzysku lub unieszkodliwienia. Odpady będą magazynowane do momentu zebrania ilości ekonomicznie uzasadnionej (partii transportowej), w miejscach i w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami ustawy o odpadach.

Odpady inne niż niebezpieczne będą magazynowane w wydzielonych i odpowiednio oznakowanych miejscach w kontenerach, pojemnikach, beczkach, workach lub luzem. Przy czym odpady zwierząt padłych będą magazynowane selektywnie w wydzielonym chłodzonym pomieszczeniu, w szczelnych pojemnikach.

Odpady niebezpieczne magazynowane będą w wydzielonych i odpowiednio oznakowanych pomieszczeniach (miejscach) w szczelnych, oznakowanych pojemnikach lub beczkach. Gromadzenie odpadów niebezpiecznych w miejscu z dostępem do wody bieżącej na potrzeby zmywania powierzchni utwardzonych, wyposażonym w oświetlenie zewnętrzne, urządzenia i materiały gaśnicze, zapas sorbentów do likwidacji rozlewów odpadów w postaci ciekłej.

Wszystkie wytworzone odpady będą magazynowane wyłącznie na terenie, do którego zakłady (gospodarstwa rolne) posiadają tytuł prawny, a następnie przekazywane odbiorcy odpadów posiadającego odpowiednie zezwolenia/pozwolenia na gospodarowanie tymi odpadami.

OPERAT PRZECIWOŻAROWY

1.8 Oznaczenie przewidywanego okresu wykonywania działalności w zakresie wytwarzania i magazynowania odpadów

Okres wykonywania działalności – nieoznaczony.

1.9 Przetwarzanie odpadów

Na terenie fermy nie będą przetwarzane żadne odpady.

2. Informacje w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Zgodnie z art. 42 ust. 4b Ustawy o odpadach (Dz. U. t.j. z 2018 r. z późn. zm.) do wniosku o zezwolenie na zbieranie odpadów oraz do wniosku o zezwolenie na przetwarzanie odpadów dołącza się operat przeciwpożarowy, zawierający warunki ochrony przeciwpożarowej instalacji, obiektu lub jego części lub innego miejsca magazynowania odpadów, uzgodnione z komendantem powiatowym (miejskim) Państwowej Straży Pożarnej, wykonany przez rzeczoznawcę do spraw zabezpieczeń przeciwpożarowych – w przypadku gdy organem właściwym jest marszałek województwa albo regionalny dyrektor ochrony środowiska.

Zgodnie z powyższym niniejszy operat przeciwpożarowy dotyczy określenia wymagań z zakresu bezpieczeństwa pożarowego tylko dla placu usytuowanego za silosami przy kurniku nr K-1, który jest przedmiotem niniejszego opracowania (bez kurników), na którym, zgodnie z punktem 1.2 niniejszego opracowania, magazynowane są odpady uzyskiwane z procesów technologicznych (chowu zwierząt), gospodarki magazynowej, remontowe i eksploatacyjne oraz z funkcjonowania części administracyjnej i zaplecza socjalnego.

2.1 Wstęp

Podstawowym aktem prawnym regulującym zagadnienia ochrony przeciwpożarowej jest Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 roku (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 353 z późniejszymi zmianami) [4]. Do zasadniczych zapisów tej ustawy należą:

Art. 1 Ochrona przeciwpożarowa polega na realizacji przedsięwzięć mających na celu ochronę życia, zdrowia i mienia przed pożarem, klęską żywiołową lub innym miejscowym zagrożeniem poprzez:

1. zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
2. zapewnienie sił i środków do zwalczania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,

OPERAT PRZECIWPOŻAROWY

3. prowadzenie działań ratowniczych.

Art. 4.1 Właściciel budynku, obiektu budowlanego lub terenu, zapewniając ich ochronę przeciwpożarową, jest obowiązany:

1. przestrzegać przeciwpożarowych wymagań techniczno-budowlanych, instalacyjnych i technologicznych,
2. wyposażyć budynek, obiekt budowlany lub teren w wymagane urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice,
3. zapewnić konserwację oraz naprawy urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic w sposób gwarantujący ich sprawne i niezawodne funkcjonowanie,
4. zapewnić osobom przebywającym w budynku, obiekcie budowlanym lub na terenie, bezpieczeństwo i możliwość ewakuacji,
5. przygotować budynek, obiekt budowlany lub teren do prowadzenia akcji ratowniczej,
6. zapoznać pracowników z przepisami przeciwpożarowymi,
7. ustalić sposoby postępowania na wypadek powstania pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia.

Art. 1a Odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej, o których mowa w ust. 1, stosownie do obowiązków i zadań powierzonych w odniesieniu do budynku, obiektu budowlanego lub terenu, przejmuje – w całości lub w części – ich zarządca lub użytkownik, na podstawie zawartej umowy cywilnoprawnej ustanawiającej zarząd lub użytkowanie. W przypadku gdy umowa taka nie została zawarta, odpowiedzialność za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej spoczywa na faktycznie władającym budynkiem, obiektem budowlanym lub terenem.

Ilekróć jest mowa o:

1) zapobieżeniu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia — rozumie się przez to:

- a) zapewnienie koniecznych warunków ochrony technicznej nieruchomościom i ruchomościom,
- b) tworzenie warunków organizacyjnych i formalnoprawnych zapewniających ochronę ludzi i mienia, a także przeciwdziałających powstawaniu lub minimalizujących skutki pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,

2) działaniach ratowniczych — rozumie się przez to każdą czynność podjętą w celu ochrony życia, zdrowia, mienia lub środowiska, a także likwidację przyczyn powstania pożaru, wystąpienia klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,

3) innym miejscowym zagrożeniu — rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody nie będące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.

OPERAT PRZECIWPOŻAROWY

Ponadto:

Pożar - jest to niekontrolowany proces spalania lub gwałtownego utleniania, odbywający się w miejscu i czasie nieprzewidzianym do tego celu oraz powodującym zagrożenie dla życia i zdrowia ludzi oraz ich mienia.

Spalanie - jest to złożony fizykochemiczny proces wzajemnego oddziaływania paliwa i utleniacza uzewnętrzniający się wydzielaniem ciepła i światła. Aby zaistniał proces spalania muszą jednocześnie wystąpić trzy czynniki: **materiał palny** – każdy rodzaj materiału, który jest zdolny do spalania, **utleniacz** – jest to gaz podtrzymujący proces spalania (najczęściej jest to tlen) oraz **bodziec termiczny** – impuls cieplny posiadający określoną temperaturę i zapas energii w stopniu wystarczającym do zapoczątkowania procesu spalania.

Miejscowe zagrożenie - rozumie się przez to zdarzenie wynikające z rozwoju cywilizacyjnego i naturalnych praw przyrody nie będące pożarem ani klęską żywiołową, stanowiące zagrożenie dla życia, zdrowia, mienia lub środowiska, któremu zapobieżenie lub, którego usunięcie skutków nie wymaga zastosowania nadzwyczajnych środków.

Klęska żywiołowa - rozumie się przez to katastrofę naturalną lub awarię techniczną, których skutki zagrażają życiu lub zdrowiu dużej liczby osób, mieniu w wielkich rozmiarach albo środowisku na znacznych obszarach, a pomoc i ochrona mogą być skutecznie podjęte tylko przy zastosowaniu nadzwyczajnych środków, we współdziałaniu różnych organów i instytucji oraz specjalistycznych służb i formacji działających pod jednolitym kierownictwem.

Katastrofa naturalna - rozumie się przez to zdarzenie związane z działaniem sił natury, w szczególności wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, długotrwałe występowanie ekstremalnych temperatur, osuwiska ziemi, pożary, susze, powodzie, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, masowe występowanie szkodników, chorób roślin lub zwierząt albo chorób zakaźnych ludzi albo też działanie innego żywiołu.

Awaria techniczna - rozumie się przez to gwałtowne, nieprzewidziane uszkodzenie lub zniszczenie obiektu budowlanego, urządzenia technicznego lub systemu urządzeń technicznych powodujące przerwę w ich używaniu lub utratę ich właściwości.

Osoba fizyczna lub prawna, na której spoczywa obowiązek przestrzegania przepisów ppoż. odpowiedzialna jest nie tylko za sprawną działalność obiektu i za jego zabezpieczenie przed bezpośrednimi i pośrednimi skutkami pożaru lub innego zagrożenia, ale przede wszystkim za zapewnienie bezpieczeństwa osobom w nim przebywającym w obliczu pożaru lub innego zagrożenia.

2.2 Podstawowe pojęcia, cel organizacji i funkcje ochrony przeciwpożarowej

Pojęcie ochrony przeciwpożarowej należy rozpatrywać w dwojakim znaczeniu; funkcjonalnym i instytucjonalnym. Od strony funkcjonalnej ochrona przeciwpożarowa stanowi sferę działalności dającą się wyraźnie wyróżnić spośród ogółu życia społecznego. Podstawowym jej celem jest ochrona życia, zdrowia ludzkiego oraz dorobku materialnego i kulturowego społeczeństwa przed pożarami lub innymi miejscowymi zagrożeniami. Od strony instytucjonalnej, przez pojęcie ochrony przeciwpożarowej rozumie się zarówno wyodrębniona organizacyjnie część działalności organizatorskiej państwa jak i zespół przepisów i norm oraz zasad normujących instytucje ochrony przeciwpożarowej od strony formalnoprawnej.

Zagrożeniem pożarowym nazywamy zespół czynników wpływających na powstanie i rozprzestrzenianie się pożaru, a przez to na bezpieczeństwo życia ludzi, zwierząt i mienia. Ze względu na stosowanie w opracowaniu, przepisach, Polskich Normach, bądź wytycznych definicji, pojęć i określeń, których znaczenie jest niezbędne do zrozumienia szeregu wymagań ochrony przeciwpożarowej, dla osób korzystających z opracowania podstawowe określenia, pojęcia i definicja przytacza się poniżej:

- obiekt budowlany – należy przez to rozumieć budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi, budowla stanowiąca całość techniczno – użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami,
- budynek – należy przez to rozumieć obiekt budowlany trwale związany z gruntem, wydzielony w przestrzeni za pomocą przegród budowlanych oraz posiada fundamenty i dach,
- budynku użyteczności publicznej – należy przez to rozumieć budynek przeznaczony na potrzeby administracji publicznej, wymiaru sprawiedliwości, kultury, kultu religijnego, oświaty, szkolnictwa wyższego, nauki, opieki zdrowotnej, opieki społecznej i socjalnej, obsługi bankowej, handlu, gastronomii, usług, turystyki, sportu, obsługi pasażerów w transporcie kolejowym, drogowym, lotniczym, morskim lub wodnym śródlądowym, świadczenia usług pocztowych lub telekomunikacyjnych oraz inny ogólnodostępny budynek przeznaczony do wykonywania podobnych funkcji, w tym także budynek biurowy i socjalny,
- pomieszczeniu technicznym – należy przez to rozumieć pomieszczenie przeznaczone dla urządzeń służących do funkcjonowania i obsługi technicznej budynku,
- budynek gospodarczy – należy przez to rozumieć budynek przeznaczony do niezawodowego wykonywania prac warsztatowych oraz do przechowywania materiałów, narzędzi, sprzętu i płodów rolnych służących mieszkańcom budynku mieszkalnego, budynku zamieszkania zbiorowego, budynku rekreacji indywidualnej, a także ich otoczenia, a w zabudowie zagrodowej przeznaczony również do przechowywania środków produkcji rolnej i sprzętu oraz płodów rolnych,
- pomieszczenie gospodarcze – należy przez to rozumieć pomieszczenie znajdujące się poza mieszkaniem lub lokalem użytkowym, służące do przechowywania przedmiotów lub produktów żywnościowych użytkowników budynku, materiałów lub sprzętu związanego z obsługą budynku, a także opału lub odpadów starych,

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

- pomieszczenie pomocnicze – należy przez to rozumieć pomieszczenie znajdujące się w obrębie mieszkania lub lokalu użytkowego służące do celów komunikacji wewnętrznej, higieniczno-sanitarnych, przygotowywania posiłków, z wyjątkiem kuchni zakładów żywienia zbiorowego, a także do przechowywania ubrań, przedmiotów oraz żywności,
- lokal użytkowy – należy przez to rozumieć jedno pomieszczenie lub zespół pomieszczeń, wydzielone stałymi przegrodami budowlanymi, niebędące mieszkaniem, pomieszczeniem technicznym albo pomieszczeniem gospodarczym,
- kondygnacja – należy przez to rozumieć poziomą nadziemną lub podziemną część budynku, zawartą między górną powierzchnią stropu lub warstwy wyrównawczej na gruncie a górną powierzchnią stropu lub stropodachu znajdującego się nad tą częścią, w tym poddasze z pomieszczeniami przeznaczonymi na pobyt ludzi oraz poziomą część budynku stanowiącą przestrzeń na urządzenia techniczne, mającą wysokość w świetle nie mniej niż 2,0 m, z wyjątkiem nadbudówek ponad dachem, takich jak maszynownia dźwigu, centrala wentylacyjna, klimatyzacyjna lub kotłownia gazowa,
- poziom terenu – należy przez to rozumieć poziom projektowanego lub urządzonego terenu przed wejściem głównym do budynku niebędącym wejściem wyłącznie do pomieszczeń gospodarczych lub pomieszczeń technicznych,
- kondygnacja nadziemna – należy przez to rozumieć kondygnację, której górna powierzchnia stropu lub warstwy wyrównawczej podłogi na gruncie znajduje się w poziomie lub powyżej poziomu projektowanego lub urządzonego terenu, a także każdą sytuowaną nad nią kondygnację,
- kondygnacja podziemna – należy przez to rozumieć kondygnację, której więcej niż połowa wysokości w świetle, ze wszystkich stron budynku, znajduje się poniżej poziomu przylegającego do niego, projektowanego lub urządzonego terenu, a także każdą sytuowaną pod nią kondygnację,
- antresola – należy przez to rozumieć górną część kondygnacji lub pomieszczenia znajdującą się nad przedzielającym je stropem pośrednim o powierzchni mniejszej od powierzchni tej kondygnacji lub pomieszczenia, niezamkniętą przegrodami budowlanymi od strony wnętrza, z którego jest wydzielona,
- suterena – należy przez to rozumieć kondygnację budynku lub jej część zawierającą pomieszczenia, w której poziom podłogi w części lub całości znajduje się poniżej poziomu projektowanego lub urządzonego terenu, lecz co najmniej od strony jednej ściany z oknami poziom podłogi znajduje się nie więcej niż 0,9 m poniżej poziomu terenu przylegającego do tej strony budynku,
- piwnica – należy przez to rozumieć kondygnację podziemną lub najniższą nadziemną bądź ich część, w których poziom podłogi, co najmniej z jednej strony budynku znajduje się poniżej poziomu terenu,
- powierzchnia terenu biologicznie czynna – należy przez to rozumieć grunt rodzimy oraz wodę powierzchniową na terenie działki budowlanej, a także 50% sumy powierzchni tarasów i stropodachów o powierzchni nie mniejszej niż 10 m² urządzonych, jako stałe trawniki lub kwietniki na podłożu zapewniającym im naturalną wegetację,
- powierzchnia wewnętrzna budynku – należy przez to rozumieć sumę powierzchni wszystkich kondygnacji budynku, mierzoną po wewnętrznych obrysie przegród zewnętrznych budynku w poziomie podłogi, bez pomniejszenia o powierzchnie przekroju

OPERAT PRZECIWPOŻAROWY

- poziomego konstrukcji i przegród wewnętrznych, jeżeli występują one na tych kondygnacjach, a także z powiększeniem o powierzchnię antresoli,
- kubatura brutto budynku – należy przez to rozumieć sumę kubatury brutto wszystkich kondygnacji, stanowiącą iloczyn powierzchni całkowitej, mierzonej po zewnętrznym obrysie przegród zewnętrznych i wysokości kondygnacji brutto, albo między podłogą na stropie lub warstwą wyrównawczą na gruncie a górną powierzchnią podłogi bądź warstwy osłaniającej izolację cieplną stropu nad najwyższą kondygnacją, przy czym do kubatury brutto budynku:
    - a. wlicza się kubaturę przejść, prześwitów i przejazdów bramowych, poddaszy nieużytkowych oraz przekrytych części zewnętrznych budynku, takich jak: loggie, podcienia, ganki, krużganki, werandy, a także kubaturę balkonów i tarasów, obliczaną do wysokości balustrady,
    - b. nie wlicza się kubatury ław i stóp fundamentowych, kanałów i studzienek instalacyjnych, studzienek przy oknach piwnicznych, zewnętrznych schodów, ramp i pochylni, gzymsów, daszków i osłon oraz kominów i attyk ponad płaszczyznę dachu.
  - pomieszczenia przeznaczone na pobyt ludzi dzielą się na:
    - a. pomieszczenia przeznaczone na stały pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa dłużej niż 4 godziny
    - b. pomieszczenia przeznaczone na czasowy pobyt ludzi, w których przebywanie tych samych osób w ciągu doby trwa od 2 do 4 godzin włącznie.
  - nie uważa się za przeznaczone na pobyt ludzi pomieszczeń, w których:
    - a. łączny czas przebywania tych samych osób jest krótszy niż 2 godziny w ciągu doby, a wykonywane czynności mają charakter dorywczy bądź też praca polega na krótkotrwałym przebywaniu związanym z dozorem oraz konserwacją maszyn i urządzeń lub utrzymaniem czystości i porządku,
    - b. mają miejsce procesy technologiczne niepozwalające na zapewnienie warunków przebywania osób stanowiących ich obsługę, bez zastosowania indywidualnych urządzeń ochrony osobistej i zachowania specjalnego reżimu organizacji pracy,
    - c. jest prowadzona hodowla roślin lub zwierząt, niezależnie od czasu przebywania w nich osób zajmujących się obsługą,
    - d. przepis ust. a nie narusza przepisów dotyczących bezpieczeństwa i higieny pracy.
  - wysokość budynku mierzy się od poziomu terenu przy najniższym wejściu do budynku lub jego części pierwszej kondygnacji nadziemnej budynku do górnej płaszczyzny stropu bądź najwyższej położonej krawędzi stropodachu nad najwyższą kondygnacją użytkową, łącznie z grubością izolacji cieplnej i warstwy ją osłaniającej, albo do najwyższej położonej górnej powierzchni innego przekrycia,
  - w celu określenia wymagań technicznych i użytkowych wprowadza się następujący podział budynków na grupy wysokości:
    - a. niskie (N) — do 12 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości do 4 kondygnacji nadziemnych włącznie,
    - b. średniowysokie (SW) — ponad 12 m do 25 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 4 do 9 kondygnacji nadziemnych włącznie,
    - c. wysokie (W) — ponad 25 m do 55 m włącznie nad poziomem terenu lub mieszkalne o wysokości ponad 9 do 18 kondygnacji nadziemnych włącznie,

OPERAT PRZECIWPOŻAROWY

- d. wysokościowe (WW) — powyżej 55 m nad poziomem terenu.
- wymagane w przepisach wymiary w świetle należy rozumieć, jako uzyskane po wykończeniu powierzchni elementów budynku, a w odniesieniu do wymiarów otworów okiennych i drzwiowych jako wymiary w świetle ościeżnicy,
  - grubość skrzydła drzwi po otwarciu nie może pomniejszać wymiaru szerokości otworu w świetle ościeżnicy,
  - określone w przepisach odległości między budynkami i terenowymi urządzeniami budowlanymi mierzy się w miejscu najmniejszego oddalenia, przy czym dopuszcza się przyjmowanie wymiarów bez uwzględnienia grubości tynków i okładzin zewnętrznych,
  - gęstość obciążenia ogniowego – energia cieplna, wyrażona w megadžulach, która może powstać przy spaleniu materiałów palnych znajdujących się w pomieszczeniu, strefie pożarowej lub składowisku materiałów palnych przypadająca na jednostkę powierzchni tego obiektu, wyrażona w metrach kwadratowych,
  - sprzęt i urządzenia ratownicze – przedmioty, narzędzia, maszyny i urządzenia związane na stałe z budynkiem, obiektem lub terenem, uruchamiane i wykorzystywane do ratowania ludzi i mienia w warunkach pożaru, klęski żywiołowej lub innego miejscowego zagrożenia,
  - bezpieczeństwo pożarowe – stan eliminujący zagrożenie dla życia lub zdrowia ludzi, uzyskiwany przez funkcjonowanie systemu norm prawnych i technicznych środków zabezpieczenia przeciwpożarowego, oraz prowadzonych działań chroniących przed pożarem,
  - przeciwpożarowy wyłącznik prądu – wyłącznik prądu, odcinający dopływ prądu do wszystkich obwodów elektrycznych, z wyjątkiem obwodów zasilających instalacje i urządzenia, których funkcjonowanie jest niezbędne podczas pożaru,
  - klasa odporności ogniowej – symbol charakteryzujący odporność ogniową, któremu podporządkowano wymagania dotyczące właściwości materiałów i elementów konstrukcyjnych budynku, określone w przepisach,
  - strefa pożarowa – przestrzeń wydzielona w taki sposób, aby w określonym czasie pożar nie przeniósł się na zewnątrz lub do wewnątrz wydzielonej przestrzeni; strefę pożarową stanowi budynek albo jego część oddzielona od innych budynków lub innych części budynku elementami oddzielenia przeciwpożarowego, bądź też pasami wolnego terenu o szerokości nie mniejszej niż dopuszczalne odległości od innych budynków określone w przepisach techniczno – budowlanych; powierzchnia strefy pożarowej jest obliczana, jako powierzchnia wewnętrzna budynku lub jego części, przy czym wlicza się do niej także powierzchnię antresoli,
  - oddzielenie przeciwpożarowe – element konstrukcji budynku /ściana, strop/ wydzielający strefę pożarową o określonej zgodnie z przepisami techniczno – budowlanymi klasie odporności ogniowej /REI/,
  - stopień rozprzestrzeniania ognia – umowna klasyfikacja elementu konstrukcyjnego budynku ze względu na zachowanie się danego elementu w normalizowanych warunkach badania; w zależności od zachowania się badanej próbki elementy budynku klasyfikuje się jako: elementy /okładziny/ nierozprzestrzeniające ognia /NRO/; elementy /okładziny/ słabo rozprzestrzeniające ogień /SRO/.
  - materiałach niebezpiecznych pożarowo - należy przez to rozumieć:
    - a. gazy palne,

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

- b. ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 328,15 K (55 °C),
  - c. materiały wytwarzające w zetknięciu z wodą gazy palne,
  - d. materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
  - e. materiały wybuchowe i wyroby pirotechniczne,
  - f. materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
  - g. materiały mające skłonności do samozapalenia,
  - h. materiały inne niż wymienione w lit. a-g, jeśli sposób ich składowania, przetwarzania lub innego wykorzystania może spowodować powstanie pożaru;
- pasie przeciwpożarowym - należy przez to rozumieć system drzewostanów różnej szerokości poddanych specjalnym zabiegom gospodarczym i porządkowym lub powierzchni wylesionych i oczyszczonych do warstwy mineralnej,
  - pompowni przeciwpożarowej - należy przez to rozumieć pompownię zasilającą w wodę instalację lub sieć wodociagową przeciwpożarową,
  - pracach niebezpiecznych pod względem pożarowym - należy przez to rozumieć prace remontowo-budowlane związane z użyciem otwartego ognia, cięciem z wytwarzaniem iskier mechanicznych i spawaniem, prowadzone wewnątrz lub na dachach obiektów, na przyległych do nich terenach oraz placach składowych, a także prace remontowo-budowlane wykonywane w strefach zagrożonych wybuchem,
  - strefie pożarowej składowiska - należy przez to rozumieć powierzchnię składowiska oddzieloną od budynków, innych obiektów budowlanych i składowisk, w sposób określony dla budynków w przepisach,
  - strefie zagrożenia wybuchem - należy przez to rozumieć przestrzeń, w której może występować mieszanina wybuchowa substancji palnych z powietrzem lub innymi gazami utleniającymi, o stężeniu zawartym między dolną i górną granicą wybuchowości,
  - technicznych środkach zabezpieczenia przeciwpożarowego - należy przez to rozumieć urządzenia, sprzęt, instalacje i rozwiązania budowlane służące zapobieganiu powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów,
  - terenie przyległym - należy przez to rozumieć pas terenu wokół obiektu, o szerokości równej minimalnej dopuszczalnej odległości od innych obiektów z uwagi na wymagania bezpieczeństwa pożarowego określone w przepisach techniczno-budowlanych,
  - urządzeniach przeciwpożarowych - należy przez to rozumieć urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do zapobiegania powstaniu, wykrywania, zwalczania pożaru lub ograniczania jego skutków, a w szczególności: stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające, urządzenia inertyzujące, urządzenia wchodzące w skład dźwiękowego systemu ostrzegawczego i systemu sygnalizacji pożarowej, w tym urządzenia sygnalizacyjno-alarmowe, urządzenia odbiorcze alarmów pożarowych i urządzenia odbiorcze sygnałów uszkodzeniowych, instalacje oświetlenia ewakuacyjnego, hydranty wewnętrzne i zawory hydrantowe, hydranty zewnętrzne, pompy w pompowniach przeciwpożarowych, przeciwpożarowe klapy odcinające, urządzenia oddymiające, urządzenia zabezpieczające przed powstaniem wybuchu i ograniczające jego skutki, kurtyny dymowe oraz drzwi, bramy przeciwpożarowe i inne zamknięcia przeciwpożarowe, jeżeli są wyposażone w systemy sterowania, przeciwpożarowe wyłączniki prądu oraz dźwigi dla ekip ratowniczych. Inertyzacja to kontrolowana redukcja stężenia tlenu za pomocą gazu obojętnego. "Obojętny" oznacza, że gaz nie reaguje z innymi obecnymi substancjami.

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

Dzięki temu inertyzacja stanowi preferowaną metodę podstawowej ochrony przeciwwybuchowej, ochrony przeciwpożarowej lub konserwowania towarów wrażliwych na tlen.

- zabezpieczeniu przed zadymieniem dróg ewakuacyjnych - należy przez to rozumieć zabezpieczenie przed utrzymywaniem się na drogach ewakuacyjnych dymu w ilości, która ze względu na ograniczenie widoczności, toksyczność lub temperaturę uniemożliwiałaby bezpieczną ewakuację,
- zagrożeniu wybuchem - należy przez to rozumieć możliwość tworzenia przez palne gazy, pary palnych cieczy, pyły lub włókna palnych ciał stałych, w różnych warunkach, mieszanin z powietrzem, które pod wpływem czynnika inicjującego zapłon wybuchają, czyli ulegają gwałtownemu spalaniu połączonemu ze wzrostem ciśnienia,

Warunki panujące podczas pożarów stwarzają duże zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi przebywających w budynku oraz ratowników. Ludzie oraz zwierzęta narażeni są na szkodliwe działanie toksycznych substancji chemicznych oraz czynników fizycznych, w tym termicznych. Specyficzne warunki pożaru oddziałują również niszcząco na obiekty budowlane i instalacje.

W czasie pożaru warunki makroklimatyczne i występujące zagrożenia mają zmienny i dynamiczny charakter, jednak można wyróżnić główne czynniki zagrażające bezpieczeństwu ludzi oraz samych ratowników w warunkach pożaru, takie jak:

- toksyczne produkty spalania /gazy pożarowe/,
- podwyższona temperatura i promieniowanie cieplne,
- niedobór tlenu,
- ograniczona widoczność,
- uszkodzenie konstrukcji obiektu lub jego elementów,
- hałas.

Intensywność oddziaływania poszczególnych czynników będzie zależała od zaistniałej sytuacji pożarowej, dynamiki rozwoju pożaru, w tym od rodzaju i ilości materiałów palnych, które znalazły się w przestrzeni objętej pożarem, warunków technicznych obiektu (tj. konstrukcji) oraz występujących zabezpieczeń przeciwpożarowych (instalacji gaśniczych, systemów oddymiania, itp.).

Wysoka temperatura i promieniowanie cieplne to jedne z głównych czynników zagrażających organizmom żywym w pożarze. Spalanie materiałów powoduje występowanie obszarów o wysokiej temperaturze. Średnia temperatura w środowisku pożaru wewnętrznego (np. w budynku) wynosi ok. 1000°C. Ludzie w czasie pożaru narażeni są na przegrzanie, które jest powodowane przez nadmierny wzrost temperatury ciała w wyniku jego ogólnego napromieniowania bądź przez silne lokalne napromieniowanie głowy, przy nieznacznie podwyższonej temperaturze ciała. Oddziaływanie ciepła na organizm człowieka może prowadzić do zaburzeń temperatury ciała. Wzrost do temperatury do 39°C może spowodować nagłą utratę przytomności. Utrata przytomności może być również spowodowana intensywnym napromieniowaniem głowy. Kolejnym zagrożeniem, jakie niesie ze sobą środowisko pożaru, jest

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

obniżenie zawartości tlenu. Podczas pożaru tlen z otoczenia zużywany jest na podtrzymanie procesu spalania, co powoduje wzrost zagrożenia dla zdrowia i życia ludzi. Dodatkowo procentowa zawartość tlenu w otoczeniu gwałtownie spada w związku z wydzielaniem się dużych ilości innych gazów. Najbardziej wrażliwą tkanką na brak tlenu jest mózg, który może ulec trwałemu uszkodzeniu.

W normalnych warunkach tlen występuje w powietrzu w stężeniu ok. 21% objętości. Zagrożenie dla układu oddechowego człowieka następuje już przy spadku stężenia tlenu poniżej 17%. Spadek zawartości tlenu poniżej 15% objętości powoduje gwałtowne osłabienie funkcji fizjologicznych i umysłowych człowieka. Jeżeli nastąpi dalszy spadek zawartości tlenu w powietrzu do ok. 10% objętości, człowiek niepostrzeżenie traci przytomność. Poniżej 8% objętości tlenu już po kilku minutach może nastąpić śmierć przez uduszenie, o ile nie zostanie natychmiast podjęta resuscytacja. Dodatkowo zmniejszona zawartość tlenu w powietrzu powoduje zmniejszenie szybkości spalania i jest przyczyną spalania niecałkowitego. W takich warunkach dym staje się bardziej gęsty i czarny. Niedobór tlenu sprzyja tworzeniu się większej ilości związków o działaniu toksycznym, które powstają w wyniku rozkładu termicznego i spalania różnych produktów.

Dym oprócz niebezpieczeństwa stwarzanego przez swoją toksyczność oraz przenoszone ciepło stanowi duże zagrożenie ze względu na powodowane znaczne ograniczenie widoczności, które spada nawet do kilku centymetrów. Większość dymów i gazów unosi się ku górze. Powietrze stosunkowo „najczystsze” w największym stopniu wolne od dymów i gazów pożarowych będzie znajdować się na wysokości ok. 0,5 m nad podłogą i niżej. Środowisko pożarowe charakteryzuje się dużą zmiennością parametrów fizycznych, takich jak ciśnienie, temperatura, objętość dymu i inne. Zmiany te wpływają na zmiany stateczności i wytrzymałość konstrukcji budynku, przy czym najważniejszym czynnikiem destrukcyjnym jest oddziaływanie ciepła na elementy budowlane, które powoduje silne ich nagrzewanie. Innym istotnym czynnikiem wpływającym niszcząco na konstrukcję budynku, który może wystąpić podczas pożaru, jest wybuch (wystąpienie fali uderzeniowej) palnych gazów, par i pyłu, rozsadzenia maszyn, urządzeń, instalacji, butli z gazem, kotłów ciśnieniowych itp., w skrajnych przypadkach doprowadzając do zburzenia budynku lub zniszczenia urządzenia.

Toksyczne gazy pożarowe występujące najczęściej w pożarach

- tlenek węgla – gaz niewyczuwalny, groźny w każdym stężeniu., przy stężeniu ponad 0,2% w powietrzu powoduje w krótkim czasie śmierć, (zawartość co w gazach pożarowych wynosi 0,1 – 0,5% objętości),
- cyjanowodór – jeden z najbardziej toksycznych gazów o migdałowej woni, bezbarwny, gwałtownie paraliżuje system oddechowy już w pierwszym momencie kontaktu
- dwutlenek węgla – podczas pożarów w pomieszczeniach zamkniętych może osiągnąć szybko niebezpieczne stężenie powyżej 2%, utrudniające oddychanie (podczas pożaru stężenie CO₂ wynosi 0,1 – 2,5% objętości)
- fosgen – silna trucizna o drażniącym zapachu zgniętego siana, drażni drogi oddechowe, wywołuje ostry obrzęk płuc i zmiany w krążeniu

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

- tlenki siarki – stałe składniki gazów i dymów pożarowych, wywołujące skurcz i obrzęk krtani – może nastąpić szybka śmierć
- fosforowodór – wchłaniany przez drogi oddechowe, działa drażniąco na błony śluzowe, powodując uszkodzenie układu nerwowego, bardzo toksyczny
- chlorowodór – występuje w gazach pożarowych o ostrej duszącej woni i kwaśnym zapachu, działa drażniąco na spojówki, drogi oddechowe
- fenol – działa trująco na nerwy i powoduje zaburzenia słuchu, kaszel, osłabienie, dłuższy kontakt powoduje zanik wrażliwości tkanki skórnej.

2.3 Charakterystyka zakładu

Ferma Drobiu zlokalizowana jest w Solcu Kujawskim, przy ul. Powstańców 19. Po zjeździe z ul. Unii Europejskiej do fermy istnieje utwardzony dojazd do budynków fermy. W bezpośrednim sąsiedztwie kurników zlokalizowane są inne kurniki, należące do innej fermy, nie będące przedmiotem niniejszego opracowania. Najbliższy kurnik drugiej fermy (C1) zlokalizowany jest w odległości 9,17 m od kurnika K5. Na działce zlokalizowany jest budynek dyżurki z pomieszczeniami socjalnymi. Na teren fermy prowadzi brama wjazdowa. Teren jest ogrodzony i utwardzony. Rozmieszczenie i przeznaczenie budynków przedstawia poniższy plan sytuacyjny wraz z legendą.

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI O NR EWID.

Skala 1:1000

Obiekt: BUDOWA KURNIKA - K4

Lokalizacja: Solec Kujawski, działka nr

Inwestor:

Projektowana pow. kurnika K4: 1618,6m² - 6,49%

BILANS TERENU:

Projektowana pow. zabudowy(4 kurniki):	6474,4m ² - 25,96%
Istniejący magazyn (K3):	1618,6m ² - 6,49% < 35%
Istniejące drogi, place utwardzone:	2870,67 m ² - 11,5%
Pow. terenu biologicznie czynna zieleni:	13970,3 m ² - 56,02% >25%
Razem pow. działki nr 990/2:	24934 m - 100%

LEGENDA

K4 kurnik przeznaczony do budowy p.p.p. = 47,95 m n.p.m.

② - istniejąca dyżurka pom. socjalne

③ - ist. przyłącze energetyczne

④ - ist. przyłącza wodne pe 32

⑤ - istniejące hydrant ppoż Ø80

⑥ - proj. przyłącze kanalizacyjne PCV160 i=1,5% do istniejących studni z kręgów be

⑦ - istniejące studnie kanalizacyjne do likwidacji

⑧ - istniejąca zew instalacja gazowa

⑨ - odc.istniejącej zewnętrznej instalacji gazowa do demontażu

⑩ - szafka gazowa z dodatkiem kurkiem odc. DN 50

⑪ -projektowany gazociąg pe 63

⑫ -projektowane silosy paszowe 2x11t

⑬ -plyta obornikowa (400m²)

▲ - ozn. wejść i wjazdów

A.B.C.D.E. - granice opracowania

▲▲▲▲ - nieprzekraczalna linia zabudowy

① - pas zieleni izolacyjnej

② - miejsce gromadzenia odpadów stałych

③ - stanowisko wiatrosłupowe panoramiczne

④ - stanowiska parkingowe pojazdów do transportu

Zaplanowano pod względem czasu, bezpieczeństwa i higieny pracy oraz wyki
 1) bar zastawiany
 2) z zastawianiem wyki
 L.p. opinii ..... 41111 ..... m² W
 data ..... 8.02.2011 .....
 (Podpis) (Data)

Wzrost: 170 cm
 Ciężar ciała: 70 kg
 Ciężar ciała: 70 kg
 Ciężar ciała: 70 kg

KOMENDA MIEJSKA
 Państwowej Straży Pożarnej
 w Bydgoszczy

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

Podstawową działalnością fermy jest produkcja broilerów kurzych. Produkcja polega na prowadzeniu chowu brojlerów (drobiu) w ok. 6 tygodniowych cyklach wzrostu kurczą z przerwami na prace porządkowe trwające ok. 2 tygodni. Pierwszym etapem produkcji jest obsadzenie budynków inwentarskich jednodniowymi pisklętami brojlerów, które wprowadza się do budynków wyłożonych ściółką gr. 15-20 cm. System pojenia i karmienia kurcząt, jak również kontrola temperatury i wilgotności powietrza w pomieszczeniach będą zautomatyzowane (sterowane komputerowo). Kurczęta przez okres chowu przybierają na wadze do końcowej masy ok. 2,1-2,5 kg (średnio 2,3 kg). Przy czym ok. 5-go tygodnia chowu będzie następowała tzw. ubiórka polegająca na wywozie do ubojni ok. 25% ptaków o wadze ok. 1,6 - 2,1 kg (średnio 1,85 kg), przed właściwym zakończeniem chowu. Po szóstym tygodniu chowu całe odchowane stado przekazywane jest do ubojni (odbiorca zewnętrzny), a kurniki są czyszczone i dezynfekowane. Czyszczenie i dezynfekcja obejmują : wybieranie obornika, mycie bez środków chemicznych i suszenie kurnika, dezynfekcję i ścielenie kurnika. Po okresie karencji wprowadzane są nowe pisklęta i cykl zaczyna się od początku.

W skład fermy wchodzi 5 budynków inwentarskich kurników o numeracji od K1 do K5 oraz budynek dyżurki z zapleczem socjalnym.

Parametry techniczne kurników:

Powierzchnia zabudowy - 1618,69 m²

Powierzchnia użytkowa - 1538 m²

Kubatura - 7902 m³

Długość - 96,87 m

Szerokość - 16,71 m

Wysokość - 4,77 (budynki niskie)

Spadek dachu dwuspadowego - 14°

Kurniki to budynki parterowe, nie podpiwniczone z dachem dwuspadowym krytym blachą fałdową. Posiadają ściany murowane z bloczków gazobetonowych gr 36 cm. Główny ustrój nośny stanowią dwuprzegubowe ramy stalowe jednonawowe ustawione na stopach fundamentowych w module co 3 m, obudowane ścianami warstwowymi z bloczków gazobetonowych i stropodachem z blach fałdowych. Konstrukcja dachu z blachy trapezowej mocowanej wkrętami do płatwi drewnianych.

Każdy z kurników /zaliczony do kategorii IN/ wymagający ochrony wyposażony jest w:

- instalację elektryczną
- instalację gazową
- instalację grzewczą na pellet oraz rezerwowo nagrzewnice gazowe; gaz ziemny z sieci miejskiej; wydzielone pomieszczenie kotłowni w każdym kurniku
- instalację wentylacji mechanicznej (nawiew i wywiew powietrza) sterowanie mikroklimatem),
- instalację wodno - kanalizacyjną,

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
woj. kujawsko-pomorskie
(02)

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

- wewnętrzna instalacje technologiczną,
- zabezpieczenia piorunochronne,
- gaśnic proszkowe przenośne 6 kg (po 1 szt. w każdej kotłowni, po 5 szt. w każdej sterowni + 1 koc gaśniczy).

Przy każdym z kurników zainstalowane są silosy 2 x 12 ton pojemności mieszanki paszowej oraz jeden silos z przeznaczeniem na pellet do opalania kotłowni znajdującej się wydzielonym pomieszczeniu każdego z kurników. Silosy wykonane są w sposób szczelny, gwarantujący odpowiednie warunki do przechowywania i podawania pasz dla drobiu. Do silosów zapewnione są drogi ppoż. z placem manewrowym. Każde z pomieszczeń kotłowni oraz sterowni (będących wydzieloną częścią kurnika) wyposażono w wymagany podręczny sprzęt gaśniczy (gaśnice, koce gaśnicze) Gęstość obciążenia ogniowego nie przekracza 500 MJ/m^2 . Zagrożenie wybuchem nie występuje.

Wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru wynosi $10 \text{ dm}^3/\text{s}$. Wymagana ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru zapewniają dwa hydranty nadziemne zewnętrzne $\text{Ø}80 \text{ mm}$ o wydajności $10 \text{ dm}^3/\text{s}$ każdy, znajdujące się na terenie fermy w bezpośrednim sąsiedztwie budynków.

Droga dojazdowa dla jednostek PSP dogodnymi drogami wewnętrznymi, które zapewniają dojazd do wszystkich obiektów.

Nie ma wyposażenia w elektroniczne systemy powiadamiania straży pożarnej. Zakład pracuje na w systemie zmianowym, a ponadto ma zapewnioną całodobową służbę dozorową i łączność telefoniczną zewnętrzną. Do alarmowania wewnętrznego nie są stosowane techniczne środki akustyczne. Teren fermy drobiu jest całkowicie ogrodzony. W kurnikach nie są składowane substancje i/lub materiały łatwopalne. Odległość obiektów od najbliższej straży pożarnej wynosi 4,6 km (przez ul. Powstańców, Średnią i Unii Europejskiej), Maksymalny czas dojazdu jednostek PSP to około 10 min. Najmniejsza odległość między kurnikami wynosi 9,68 m (między K1 i K2).

Zgodnie z punktem 1.6 operatu, na terenie fermy odpadu nie stanowią odchody zwierzęce (obornik) usuwane z kurników w trakcie przerw technologicznych w przypadku jeżeli będzie kierowany do rolniczego wykorzystania. Zgodnie z art. 2 ust. 6 ustawy o odpadach przepisów ustawy nie stosuje się do odchodów zwierzęcych, obornika, gnojówki i gnojowicy przeznaczonych do rolniczego wykorzystania w sposób i na zasadach określonych w przepisach o nawozach i nawożeniu. W przypadku natomiast jeżeli obornik byłby przekazywany do odzysku w instalacji zewnętrznej (np. kompostowni) wówczas stanowiłby odpad – a tak nie jest.

W związku z powyższym w kurnikach nie ma odpadu, więc nie podlegają one analizie z zakresu bezpieczeństwa pożarowego w ramach opracowywanego operatu przeciwpożarowego, który ma dotyczyć tylko budynków czy wydzielonych stref pożarowych, w których odpady są faktycznie przetwarzane czy magazynowane (bo to

odpady - ich magazynowanie czy przetwarzanie - są celem opracowania). Takim miejscem jest plac składowy za silosami przy kurniku K1.

2.4 Charakterystyka pożarowo – techniczna placu składowego przy kurniku K1, będącego przedmiotem niniejszego operatu przeciwpożarowego jako miejsca magazynowania odpadów

Plac składowy na odpady (głównie plastikowe bańki) zlokalizowany jest za silosami przy kurniku K1. Plastikowe bańki przechowywane będą w big-bagu na utwardzonym placu o powierzchni około 8,2 m².

2.4.1 Dane liczbowe

Długość i szerokość placu składowego – 3,15 x 2,6 m

2.4.2 Charakterystyka pod względem konstrukcyjnym

Plac utwardzony betonowy.

2.4.3 Parametry pożarowe występujących materiałów palnych

Podstawową funkcją obiektów fermy jest hodowla drobiu, a nie magazynowanie czy przetwarzanie odpadów, natomiast wytwarzany odpad (zgodnie z ustawą o odpadach) jest znikomy w postaci około 30-40 plastikowych baniek na miesiąc (max 100 kg na pół roku), magazynowanych w big-bagu na placu składowym przy Kurniku K1 (od strony kurnika K2) z którego cyklicznie są wywożone. Plastikowe bańki/opakowania są po środkach do picia dla drobiu (witaminy, zakwaszacze) oraz po środkach do dezynfekcji obiektów. Puste opakowanie średnio waży od 100 do 200 gramów.

Tworzywa sztuczne

Ze względu na surowiec, jaki użyty zostaje do produkcji tworzyw sztucznych, większość tworzyw sztucznych jest palnych. Do gatunku tworzyw sztucznych palnych należą następujące masy plastyczne:

1. pochodne węgla kamiennego,
2. pochodne produktów naftowych,
3. pochodne produktów zwierzęco-roślinnych.

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

Temperatura zapalenia tworzyw sztucznych palnych uzależniona jest od rodzaju tworzywa i waha się w granicach od 120°C (celuloid) do 800°C. W zależności od czasu palenia się próbki badane tworzywa zalicza się do odpowiedniej kategorii zapalności:

1. kategoria 1 - tworzywo gaśnie po usunięciu ognia,
2. kategoria 2 - tworzywo pali się krócej niż 15 sekund,
3. kategoria 3 - tworzywo pali się dłużej niż 15 sekund.

Dla polichlorku winylu temperatura zapalenia wynosi 390 °C, a temperatura samozapłonu 735 °C. Temperatura zapalenia i samozapłonu są dla polichlorku winylu prawie dwukrotnie większe niż dla drewna (sosna). Wskaźnik tlenowy polichlorku winylu jest jednym z najwyższych dla popularnych tworzyw sztucznych. Wartość cieplna tworzyw sztucznych wynosi około 4,5 Mcal/kg. Większość tworzyw sztucznych palnych spala się bardzo szybko powodując gwałtowny rozwój pożaru oraz intensywny wzrost temperatury. Tworzywa sztuczne, rozkładając się pod wpływem temperatury, mogą ulegać zapaleniu, niektóre z nich już przy 80°C. Podczas rozkładu niektórych tworzyw sztucznych powstające gazy zapalają się już przy temperaturze ok. 240°C, a płomienie lub lekkie eksplozje mogą w czasie pożaru powodować nieobliczalne następstwa. W czasie palenia się tworzyw sztucznych występuje silne wydzielanie się dymu.. Palące się tworzywa sztuczne wydzielają trujące substancje gazowe, które są szkodliwe dla organizmu ludzkiego. Oprócz gazów trujących w czasie spalania się tworzyw sztucznych wydzielają się gazy żrące, które mogą powodować obrażenia skóry, a nawet rany na nie osłoniętych powierzchniach ciała mogą spowodować ciężkie i bolesne oparzenia

Polietylen

Jest ciałem stałym palnym. Temperatura zapalenia wynosi 450°C, a temperatura samozapalenia 455°C. Jest to polimer, produkt polimeryzacji etylenu. Nie tworzy mieszanin wybuchowych z powietrzem. Produkty rozkładu palącego się polietylenu mogą powodować zatrucia i porażenia ośrodka oddechowego.

Polistyren (C₆H₈)₄:

Jest ciałem stałym, palnym, nie tworzy mieszanin wybuchowych i nie jest toksyczny.
temperatura zapłonu wynosi – 360°C,
temperatura zapłonu pyłu – 280°C,
temperatura zapalenia – 360°C,
temperatura zapalenia pyłu – 480°C,
temperatura samozapalenia wynosi – 495°C.

Polipropylen:

Jest ciałem stałym palnym. Jego temperatura zapalenia wynosi 455°C. Produkty rozkładu termicznego mogą powodować zatrucia.

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
o-pomorskie
2)

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

W przypadku powstania pożaru tworzywa sztuczne należy gasić pianą gaśniczą, proszkiem lub dwutlenkiem węgla.

2.4.4 Procesy technologiczne

Procesy technologiczne nie zachodzą.

2.4.5 Klasyfikacja pożarowa z uwagi na przeznaczenie i sposób użytkowania oraz grupa wysokościowa budynku

Nie dotyczy.

2.4.6 Gęstość obciążenia ogniowego

Odpady palne z tworzyw sztucznych magazynowe na placu składowym przy budynku K1 w postaci plastikowych baniek są znikome (max do 100 kg na pół roku, wywożone cyklicznie), więc nie ma tu konieczności obliczenia gęstości obciążenia ogniowego.

2.4.7 Klasa odporności pożarowej budynku i ogniowej elementów budynku

Nie dotyczy.

2.4.8 Elementy oddzielenia pożarowego

Brak elementów oddzielenia pożarowego. Nie ma takiej potrzeby.

2.4.9 Strefy pożarowe

Nie dotyczy.

2.4.10 Ocena zagrożenia wybuchem

Na placu nie przewiduje się przechowywania substancji niebezpiecznych pożarowo w ilościach umożliwiających tworzenie się stref zagrożenia wybuchem. Nie stwierdza się zagrożenia wybuchem.

2.4.11 Warunki ewakuacji

Nie dotyczy.

2.4.12 Drogi pożarowe

Dojazd pożarowy do placu składowego jest zapewniony drogą wewnętrzną na terenie fermy.

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

2.4.13 Hydranty wewnętrzne

Nie dotyczy. Nie stawia się takich wymagań.

2.4.14 Zaopatrzenie w wodę do zewnętrznego gaszenia pożaru

Wymaganą ilość wody do zewnętrznego gaszenia pożaru zapewniają dwa hydranty nadziemne zewnętrzne Ø80 mm o wydajności 10 dm³/s każdy, znajdujące się na terenie fermy w bezpośrednim sąsiedztwie kurników K2 i K5.

2.4.15 Wymagane odległości ze względu na bezpieczeństwo pożarowe

Zgodnie z § 4 ust. 1 pkt. 6 rozporządzenia [2] w obiektach oraz na terenach przyległych do nich jest zabronione składowanie poza budynkami w odległości mniejszej niż 4 m od granicy działki sąsiedniej materiałów palnych, w tym pozostałości roślinnych, gałęzi i chrustu.

Zgodnie z §4 ust. 4 ww. rozporządzenia, składowanie materiałów palnych pod ścianami obiektu związanych z jego funkcją, z wyjątkiem materiałów niebezpiecznych pożarowo, jest dopuszczalne pod warunkiem:

- 1) nieprzekroczenia maksymalnej powierzchni strefy pożarowej, określonej dla tego obiektu;
- 2) zachowania dostępu do obiektu na wypadek działań ratowniczych;
- 3) nienaruszenia minimalnej odległości od obiektów sąsiednich, wymaganej z uwagi na bezpieczeństwo pożarowe;
- 4) zachowania minimalnej odległości 5 m od drogi pożarowej.

Z związku z powyższym wszystkie te warunki są spełnione.

2.4.16 Wyposażenie w podręczny sprzęt gaśniczy

W przypadku ewentualnego pożaru gaśnice zlokalizowane są w sterowni każdego kurnika (po 5 szt. + koc gaśniczy oraz 1 szt. w kotłowni). Najbliższe gaśnice znajdują się będą w sterowni kurnika K1 - oddalone o około 15 m od placu składowego.

2.4.17 Instalacje i urządzenia oddymiające

Nie dotyczy.

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
woj. kujawsko-pomorskie
(12)

2.4.18 Drabiny ewakuacyjne i zewnętrzne klatki schodowe

Nie dotyczy.

2.4.19 Oświetlenie awaryjne ewakuacyjne

Nie dotyczy.

2.4.20 Stałe urządzenia gaśnicze

Nie dotyczy.

2.4.21 System sygnalizacji pożarowej (SSP)

Nie dotyczy.

2.4.22 Dźwiękowy system ostrzegawczy (DSO)

Nie dotyczy.

2.4.23 Pozostałe wymagania

1. właściciele, zarządcy lub użytkownicy obiektów bądź ich części stanowiących odrębne strefy pożarowe, przeznaczonych do wykonywania funkcji użyteczności publicznej, zamieszkania zbiorowego, produkcyjnych, magazynowych oraz inwentarskich, zapewniają i wdrażają instrukcję bezpieczeństwa pożarowego. Instrukcja bezpieczeństwa pożarowego powinna się znajdować w miejscach dostępnych dla ekip ratowniczych.
2. właściciele lub zarządcy terenów utrzymują znajdujące się na nich drogi pożarowe w stanie umożliwiającym wykorzystanie tych dróg przez pojazdy jednostek ochrony przeciwpożarowej zgodnie z przepisami dotyczącymi przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych,
3. powinna być umieszczona w widocznym miejscu instrukcja postępowania na wypadek pożaru wraz z wykazem telefonów alarmowych i osób odpowiedzialnych,
4. budynki i tereny składowe powinny być oznakowane zgodnie z PN,
5. należy zapewnić szkolenia pracowników z zakresu ochrony przeciwpożarowej i warunków ewakuacji w obiekcie,
6. należy umieścić w każdej części budynku w widocznym miejscu plan ewakuacji z naniesionymi drogami ewakuacyjnymi oraz rozmieszczeniem sprzętu gaśniczego,
7. zastosowane w budynku materiały i elementy budowlane, a także wystroju wewnątrz oraz urządzenia służące ochronie przeciwpożarowej powinny posiadać aktualne przeglądy i aprobaty techniczne oraz certyfikaty ITB i Centrum Naukowo Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej.

3. Przyczyny powstania pożaru i drogi jego rozprzestrzeniania się

Zagrożenia, w tym pożarowe mogą być wynikiem zamierzonych lub niezamierzonych działań człowieka, a przede wszystkim skutkiem nie przestrzegania przepisów z zakresu ochrony przeciwpożarowej.

3.1 Przyczyny ogólne

1. nieostrożność ludzi (pracowników) w zakresie nie przestrzegania przepisów ppoż.,
2. stosowanie na osłony punktów świetlnych materiałów palnych, z wyjątkiem trudno zapalnych umieszczonych w odległości min. 5 cm od żarówki,
3. instalowanie opraw oświetleniowych oraz sprzętu instalacji elektrycznej jak włączniki, przełączniki, gniazda wtykowe bezpośrednio na podłożu palnym, jeżeli ich konstrukcja nie zabezpiecza podłoża przed zapaleniem,
4. mimo wprowadzonego zakazu palenia, palenie i porzucenie nie wygaszonych niedopałków papierosów na materiały palne,
5. przeciążanie instalacji elektrycznej,
6. nieostrożność w obchodzeniu się elektrycznymi urządzeniami grzejnymi,
7. pozostawienie nie włączonych odbiorników energii elektrycznej lub ich ustawienie w pobliżu materiałów palnych,
8. użytkowanie instalacji (np. elektrycznych, odgromowych), maszyn i urządzeń niesprawnych technicznie lub bez ważnych okresowych przeglądów,
9. nieprawidłowości w prowadzeniu prac niebezpiecznych pożarowo,
10. podpalenia.

3.2 Przyczyny wynikające z funkcji obiektów

1. nieostrożne obchodzenie się z ogniem przez pracowników,
2. niezachowanie bezpieczeństwa użytkowania instalacji i urządzeń elektrycznych,
3. przechowywanie ponadnormatywnych ilości materiałów palnych,
4. nie zachowanie zasad rozdziału asortymentowego składanych materiałów,
5. nie likwidowanie plam i rozlewisk cieczy łatwopalnych,
6. przechowywanie materiałów łatwopalnych zbyt blisko źródeł energii,
7. podpalenia,
8. możliwość powstania pożaru w wyniku pożaru budynkach lub terenach przyległych,
9. pożar środka transportu, np. w wyniku kolizji.

3.3 Przyczyny rozprzestrzeniania się pożaru

1. późne alarmowanie straży pożarnej,
2. brak umiejętności obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego,
3. zastawianie dojeżdż do podręcznego sprzętu gaśniczego,
4. brak organizacyjnego przygotowania na wypadek pożaru,

OPERAT PRZECIWPOŻAROWY

5. nagromadzenie materiałów palnych.
6. brak spełnienia wymagań dotyczących warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie,
7. palny wystrój wnętrz,
8. zły stan techniczny obiektów, instalacji elektrycznej, odgromowej i wentylacyjnej – należy przestrzegać czasookresów badań i kontroli tych instalacji oraz wykonywania zgodnie z prawem budowlanym przeglądów stanu technicznego budynków.

Zgodnie z art. 61 i 62 Prawa Budowlanego:

Właściciel lub zarządca obiektu budowlanego jest obowiązany utrzymywać i użytkować obiekt zgodnie z zasadami, o których mowa w art. 5 ust. 2, tj. obiekt budowlany należy użytkować w sposób zgodny z jego przeznaczeniem i wymaganiami ochrony środowiska oraz utrzymywać w należyтым stanie technicznym i estetycznym, nie dopuszczając do nadmiernego pogorszenia jego właściwości użytkowych i sprawności technicznej.

Obiekty budowlane powinny być w czasie ich użytkowania poddawane przez właściciela lub zarządcę kontroli:

1) okresowej, co najmniej raz w roku, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego:

- a) elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu,
- b) instalacji i urządzeń służących ochronie środowiska,
- c) instalacji gazowych oraz przewodów kominowych (dymowych, spalinowych i wentylacyjnych).

2) okresowej, co najmniej raz na 5 lat, polegającej na sprawdzeniu stanu technicznego i przydatności do użytkowania obiektu budowlanego, estetyki obiektu budowlanego oraz jego otoczenia; kontrolą tą powinno być objęte również badanie instalacji elektrycznej i piorunochronnej w zakresie stanu sprawności połączeń, osprzętu, zabezpieczeń i środków ochrony od porażeń, oporności izolacji przewodów oraz uziemień instalacji i aparatów.

9. nieprawidłowo składowane materiały palne lub niebezpieczne pożarowo - należy przestrzegać zakazu składowania wszelkich materiałów na drogach ewakuacyjnych lub innych nie przeznaczonych do tego miejscach,

10. brak podręcznego sprzętu gaśniczego do likwidacji pożaru w zarodku – należy przestrzegać normatywu wyposażenia w podręczny sprzęt gaśniczy oraz terminowej jego konserwacji,

11. nieznajomość zasad i sposobów likwidowania pożaru w zarodku przez pracowników – należy przestrzegać czasookresów szkoleń ppoż.,

12. brak środków alarmowych i odpowiedniej łączności z jednostkami PSP – należy mieć zapewnioną łączność telefoniczną ze służbami ratowniczymi,

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

13. brak znajomości zasad postępowania pracowników do czasu przybycia jednostek straży pożarnej.

4. Prace niebezpieczne pożarowo

Poprzez prace niebezpieczne pożarowo należy rozumieć wszelkie prace związane z użyciem ognia otwartego nie przewidziane normalnym tokiem pracy lub prowadzone poza wyznaczonymi do tego celu miejscami, jak:

1. prace remontowo - budowlane związane z użyciem ognia otwartego, prowadzone wewnątrz obiektu, na przyległym do niego terenie, w sąsiedztwie składowanych materiałów palnych lub palnych elementów konstrukcyjnych budynku,
2. prace związane ze stosowaniem gazów, cieczy i pyłów palnych,
3. prace prowadzone w strefach zagrożonych wybuchem (np. w pomieszczeniach, w których prowadzone były wcześniej prace z użyciem gazów, cieczy lub pyłów palnych).

Do prac takich zaliczyć należy w szczególności wszelkie prace z otwartym ogniem np.:

- ⇒ spawanie, cięcie gazowe i elektryczne,
- ⇒ podgrzewanie instalacji, urządzeń i zaworów,
- ⇒ podgrzewanie lepiku, smoły itp.,
- ⇒ rozniecanie ognisk,
- ⇒ używanie materiałów pirotechnicznych,

oraz prace związane z zastosowaniem cieczy, gazów i pyłów palnych przy których mogą powstać mieszaniny wybuchowe, np.:

- ⇒ przygotowanie do stosowania gazów, cieczy i pyłów,
- ⇒ stosowanie cieczy do malowania, lakierowania, klejenie, mycia, nasycania,
- ⇒ suszenie substancji palnych,
- ⇒ usuwania pozostałości tych substancji ze stanowisk pracy.

Do materiałów niebezpiecznych pożarowo zaliczamy:

1. gazy palne,
2. ciecze palne o temperaturze zapłonu poniżej 55°C,
3. materiały zapalające się samorzutnie na powietrzu,
4. materiały ulegające samorzutnemu rozkładowi lub polimeryzacji,
5. materiały posiadające skłonności do samozapalenia.

Nadzór nad prowadzeniem prac niebezpiecznych pożarowo w budynku należy do obowiązków osoby odpowiedzialnej za sprawy techniczne lub osoby przez niego wyznaczonej. Do przestrzegania zasad zabezpieczania i wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo zobowiązani są wszyscy pracownicy uczestniczący bezpośrednio lub pośrednio tych prac oraz

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

pracownicy nadzorujący ich przebieg (w tym również pracownicy firm z zewnątrz). Obowiązek zapoznania osób wykonujących i nadzorujących prace z niniejszymi postanowieniami, należy do właściciela lub wyznaczonej przez niego osoby.

W przypadku firm z zewnątrz, którym powierzono wykonanie prac, postanowienia powinny być zawarte w odpowiednich umowach na wykonanie prac niebezpiecznych pożarowo z użyciem odpowiednich elementów zabezpieczających czynnych i biernych w tym również znajomości przez pracowników zagrożeń i możliwości ich likwidacji podręcznym sprzętem gaśniczym.

Prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane na terenie obiektu i przyległym terenie pod warunkiem spełnienia wymagań z zakresu ochrony przeciwpożarowej, obowiązujących przed, w trakcie ich wykonywania oraz po ich zakończeniu.

4.1 Obowiązki osób nadzorujących prace niebezpieczne pożarowo

Osoba, która została upoważniona do sprawowania nadzoru nad przebiegiem prac niebezpiecznych pożarowo, powinna w szczególności:

1. znać obowiązujące przepisy przeciwpożarowe oraz nadzorować przestrzeganie tych przepisów przez podległych pracowników,
2. dopilnować, aby przed przystąpieniem do prac niebezpiecznych pożarowo wykonane zostały wszystkie zalecenia w zakresie zabezpieczenia obiektu, pomieszczeń, stanowisk, przewidziane w protokole prac lub zezwoleniu na ich przeprowadzenie,
3. sprawdzać zabezpieczenie przeciwpożarowe stanowisk prac niebezpiecznych pożarowo oraz wydawać polecenia gwarantujące natychmiastową likwidację stwierdzonych niedociągnięć,
4. wstrzymać prace z chwilą stwierdzenia sytuacji stwarzających niebezpieczeństwo powstania pożaru, do czasu usunięcia występujących nieprawidłowości,
5. brać udział w kontroli stanowisk, pomieszczeń lub budynku po zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo.

4.2 Obowiązki wykonawcy prac niebezpiecznych pożarowo

1. sprawdzenie, czy sprzęt i narzędzia są technicznie sprawne i należycie zabezpieczone przed możliwością zainicjowania oraz rozprzestrzeniania pożaru,
2. ścisłe przestrzeganie zaleceń zawartych w protokole i zezwoleniu na prowadzenie prac,
3. znajomość przepisów przeciwpożarowych, obsługi podręcznego sprzętu gaśniczego oraz zasad postępowania w przypadku powstania pożaru,
4. sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy zostały wykonane wszystkie zabezpieczenia przewidziane dla danego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
5. ścisłe przestrzeganie wytycznych zabezpieczenia, ustalonych dla prowadzenia danego rodzaju prac niebezpiecznych,
6. sprawdzenie przed przystąpieniem do pracy, czy stanowisko zostało wyposażone w odpowiednią ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego,
7. rozpoczęcie prac niebezpiecznych pożarowo tylko po otrzymaniu pisemnego zezwolenia,

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

8. poinstruowanie pomocników o wymaganiach przeciwpożarowych obowiązujących dla wykonywanego rodzaju prac niebezpiecznych pożarowo,
9. przerwanie pracy w przypadku stwierdzenia sytuacji lub warunków umożliwiających powstanie i rozprzestrzenianie pożaru oraz zgłoszenie tego faktu przełożonemu,
10. meldowanie bezpośrednio przełożonemu o zakończeniu prac niebezpiecznych pożarowo oraz informowanie o ewentualnych faktach zainicjowania ognia, ugaszonego w czasie wykonywania prac,
11. dokładne sprawdzenie po zakończeniu pracy stanowiska i jego otoczenia, w celu sprawdzenia czy podczas wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo nie zainicjowano pożaru,
12. wykonywanie wszelkich poleceń przełożonych i organów kontrolnych w sprawach związanych z zabezpieczeniem przeciwpożarowym prac i czynności niebezpiecznych pożarowo.

4.3 Zasady przestrzegania zabezpieczania prac niebezpiecznych pożarowo

Przed pracą

1. sprawdzić, czy sprzęt i narzędzia spawalnicze są technicznie sprawne, należy je zabezpieczyć przed możliwością zainicjowania pożaru oraz tak ustawić w miejscu pracy, aby istniała możliwość szybkiego wyłączenia dopływu prądu,
2. przygotować i ustawić w pobliżu miejsca pracy sprawny technicznie i odpowiednio dobrany sprzęt gaśniczy,
3. w zależności od sytuacji w miejscu spawania:

a) zabezpieczyć sąsiednie pomieszczenia przed przeniknięciem płomieni, iskier, cząstek gorącego metalu, uszczelniając wszelkie otwory i szczeliny w ścianach, podłogach, stropach - w tym również otwory w kanałach, tunelach, przewodach wentylacyjnych, itp. niepalnym materiałem, np. gliną, gipsem itp.,

b) usunąć na bezpieczną odległość - poza promień zasięgu iskier wszelkie materiały palne, w tym również z pomieszczeń sąsiednich, jeśli w ich ścianach i stropach przyległych do miejsca spawania występują otwory i szczeliny niezabezpieczone w sposób określony w punkcie a),

c) usunąć nagromadzony pył z podłoża i wnętrza urządzeń technologicznych oraz z wszelkich powierzchni (np. grzejników, instalacji elektromagnetycznych, konstrukcji, itp.),

d) przykryć szczelnie wszystkie materiały palne osłonami z materiałów niepalnych i nie przewodzących ciepła, jeżeli niemożliwe jest zastosowanie zabezpieczeń podanych w punkcie b),

e) zabezpieczyć palne elementy budynku przed możliwością zapalenia stosując np. osłony z materiałów niepalnych i nie przewodzących ciepła, zraszanie wodą, itp.,

f) zdjąć palną izolację z przewodów, konstrukcji, itp. na taką odległość od miejsca spawania, aby nie zaistniała możliwość jej zapalenia,

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
uko-pomorskie
(02)

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

g) zabezpieczyć palne materiały przed zapaleniem wskutek przewodnictwa ciepłego stosując np. odsunięcie materiałów od przewodów, konstrukcji i urządzeń metalowych poddawanych spawaniu na odległość co najmniej 0,5 m lub stałe chłodzenie wodą (również w pomieszczeniach sąsiednich).

W czasie pracy

1. ściśle przestrzegać zaleceń zawartych w zezwoleniu na spawanie i prace pożarowo niebezpieczne,
2. stale obserwować miejsca upadku rozprysków spawalniczych, niezwłocznie likwidować zauważone źródła ognia, zbierać do pojemnika z wodą pozostałości elektrod i rozżarzone części metalu,
3. parokrotnie w zależności od czasu trwania pracy, zraszać wodą zagrożone palne elementy budynku,
4. przerwać pracę w przypadku zaistnienia sytuacji grożącej powstaniem pożaru,
5. w przypadku powstania pożaru przystąpić do gaszenia i w razie konieczności zaalarmować straż pożarną.

Po pracy

1. dokładnie sprawdzić, czy w miejscu pracy oraz w przyległych pomieszczeniach, kanałach, tunelach nie wystąpiły objawy tlenia, iskrzenia, dymu,
2. zrosić wodą nagrzane palne elementy budynku i miejsca, w których mogły powstać zarzewia ognia,
3. w kolejnych odstępach czasu (w przypadku szczególnego zagrożenia również w nocy) ponownie kontrolę miejsca i rejonu przeprowadzanych prac spawalniczych. Wyniki kontroli odnotować w zezwoleniu na prowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo.

Ponadto

1. prace niebezpieczne pożarowo mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby do tego upoważnione, posiadające odpowiednie kwalifikacje,
2. użytkownik obiektu jest zobowiązany przed rozpoczęciem prac zapoznać wyznaczone osoby z zagrożeniem pożarowym występującym w rejonie wykonywania prac oraz z rodzajem przedsięwzięć mających na celu niedopuszczenie do powstania pożaru. Prace pożarowo niebezpieczne w pomieszczeniach (urządzeniach) zagrożonych wybuchem lub w pomieszczeniach, w których wcześniej wykonywano inne prace z użyciem łatwo wyłączone wtedy, gdy stężenie cieczy lub gazów w mieszaninie z powietrzem w miejscu wykonywania prac nie przekracza 10% ich dolnej granicy wybuchowości (DGW),
3. stanowisko spawalnicze powinno być wyposażone w jedną gaśnicę proszkową lub śniegową i jeden koc pożarniczy, o ile warunki szczególne nie przemawiają za koniecznością zastosowania innych rodzajów i ilości sprzętu pożarniczego lub środków gaśniczych,
4. w przypadku powstania pożaru należy:

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

- a. zaalarmować dostępnymi środkami najbliższą jednostkę straży pożarnej i współpracowników,
- b. zorganizować ewakuację zagrożonych ludzi,
- c. przystąpić do likwidacji pożaru za pomocą posiadanego sprzętu gaśniczego.

Dopuszcza się wprowadzenie jednorazowego zezwolenia na wykonywanie prac niebezpiecznych pod względem pożarowym dla prac wykonywanych cyklicznie. Podane poniżej wzory należy traktować jako wskazówkę do opracowania innego zezwolenia. Do wydanego zezwolenia należy ująć również charakter prac, ich czasookresy, osoby pełniące funkcje nadzorcze, formę zapoznania z przepisami i zakres dokonywanych prac.

Na następnej stronie przedstawiony został wzór protokołu prac niebezpiecznych pod względem pożarowym oraz dalej zezwolenie na przeprowadzenie prac niebezpiecznych pożarowo z użyciem otwartego ognia.

OPERAT PRZECIWPOŻAROWY

PROTOKÓŁ NR .....
ZABEZPIECZENIA PRZECIWPOŻAROWEGO PRAC
NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO

1. Nazwa i określenie pomieszczenia i miejsca, w którym przewiduje się wykonanie prac:

.....

2. Technologia prac przewidzianych do realizacji:

.....

3. Właściwości pożarowe materiałów palnych występujących w pomieszczeniu (miejscu) prac:

.....

4. Rodzaj elementów budowlanych (zapalność) występujących w danym pomieszczeniu lub rejonie przewidywanych prac niebezpiecznych pożarowo:

.....

5. Rodzaj wykonywanych prac przez inne firmy w pomieszczeniach sąsiadujących z pomieszczeniami (miejscami) wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo oraz sposoby zabezpieczeń obszarów sąsiadujących:

.....

6. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczenia, stanowiska, urządzenia itp. na okres wykonywania prac niebezpiecznych pożarowo:

.....

7. Ilość i rodzaj podręcznego sprzętu gaśniczego do zabezpieczenia toku prac niebezpiecznych pożarowo:

.....

8. Środki i sposób alarmowania współpracowników oraz straży pożarnej w przypadku powstania pożaru:

.....

9. Osoba/y/ odpowiedzialna/e/ za całokształt przygotowania zabezpieczenia przeciwpożarowego toku prac:

.....

10. Osoba/y/ odpowiedzialna/e/ za nadzór nad stanem bezpieczeństwa pożarowego w toku wykonywania prac:

.....

11. Osoba/y/ odpowiedzialna/e/ do przeprowadzenia kontroli rejonu prac po ich zakończeniu:

.....

Podpisy Członków Komisji:
(Imię i Nazwisko, stanowisko)

.....
.....
.....

KOMENDA MIEJSKA
Straży Pożarnej
Wągrowo-pomorskie
Strona 38 z 57

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

ZEZWOLENIE NR .....

**NA PRZEPROWADZENIE PRAC NIEBEZPIECZNYCH POŻAROWO Z UŻYCIEM
OTWARTEGO OGNIA (SPAWANIE, CIĘCIE, NAGRZEWANIE, ITP.)**

1. Miejsce pracy:

.....
.....
(obiekt, instalacja, itp.)

2. Rodzaj pracy:

.....
.....

3. Czas pracy:

dnia ..... od godz. .... do godz. ....

4. Zagrożenie pożarowe w miejscu pracy:

.....
.....
(określić z czego wynika)

5. Sposób zabezpieczenia przed możliwością zainicjowania pożaru

.....
.....

6. Środki zabezpieczenia:

przeciwpożarowe

.....
.....

inne

.....
.....

7. Sposób wykonania pracy

.....
.....

8. Odpowiedzialni za:

przygotowanie miejsca pracy, środków zabezpieczających i zabezpieczenie toku prac
niebezpiecznych pożarowo, ich przebieg oraz zabezpieczenie miejsca po zakończeniu pracy:

Imię i Nazwisko..... Wykonano.....

(podpis)

stosowanie środków zabezpieczających, organizację pracy i instruktaż wykonującego prace:

Imię i Nazwisko..... Wykonano.....

(podpis)

9. Zapoznałem się z występującym zagrożeniem pożarowym.

Stwierdzam przygotowanie i zabezpieczenie miejsca pracy oraz udzielenie mi odpowiedniego
instruktażu.

.....
(podpis wykonującego pracę)

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
Kujawsko-pomorskie
(02)

OPERAT PRZECIWPOŻAROWY

10. Zezwalam na rozpoczęcie robót.

Zezwolenie można wyrazić po złożeniu podpisów przez osoby wymienione w pkt. 8 i 9

.....
(podpis wypisującego) (podpis osoby upoważnionej)

11. Pracę zakończono dnia ..... godz. ....

Wykonał .....
(podpis)

12. Stanowisko prac i jego otoczenie sprawdzono i nie stwierdzono zaniedbań mogących zainicjować pożar.

Stwierdzam odebranie robót. ....
(podpis odbierającego)

13. Odpowiedzialny za kontrolę po zakończeniu prac pożarowo niebezpiecznych:

godz. kontroli ..... podpis .....

godz. kontroli ..... podpis .....

godz. kontroli ..... podpis .....

godz. kontroli ..... podpis .....

5. Sposoby i terminy przeglądów urządzeń ochrony ppoż.

Stan obiektu, spełniający wymagania ochrony przeciwpożarowej oraz sprzęt, urządzenia pożarnicze, ratownicze i środki gaśnicze, mające za zadanie zapewnić skuteczną ochronę przeciwpożarową, powinny być utrzymane na niezmiennym poziomie podczas jego eksploatacji. Wymaga tego w sposób jednoznaczny zarówno Prawo budowlane jak i Ustawa o ochronie przeciwpożarowej. Podstawowym warunkiem jest użytkowanie obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem. Dokonując jakichkolwiek zmian należy najpierw przeanalizować ich wpływ na warunki ochrony przeciwpożarowej, a następnie określić nowe wymagania, spełniając je podczas modernizacji obiektu. Wymagana jest w takiej sytuacji opinia rzeczoznawcy ds. zabezpieczeń przeciwpożarowych.

Zgodnie z rozporządzeniem MSWiA w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów i terenów, przez urządzenia przeciwpożarowe rozumie się urządzenia (stałe lub półstałe, uruchamiane ręcznie lub samoczynnie) służące do wykrywania i zwalczania pożaru lub ograniczenia jego skutków w obiektach w których lub przy których są zainstalowane, a w szczególności:

1. stałe i półstałe urządzenia gaśnicze i zabezpieczające,
2. urządzenia wchodzące w skład systemu sygnalizacji pożarowej i dźwiękowego systemu ostrzegawczego (np. czujki dymowe),
3. instalacje oświetlenia ewakuacyjnego,
4. hydranty i zawory hydrantowe,
5. pompy w pompowniach przeciwpożarowych,
6. przeciwpożarowe klapy odcinające,
7. urządzenia oddymiające oraz drzwi i bramy przeciwpożarowe, o ile są wyposażone w systemy sterowania.

Zgodnie z § 3 ww. rozporządzenia urządzenia przeciwpożarowe w budynku powinny być wykonane zgodnie z projektem uzgodnionym przez rzeczoznawcę ds. zabezpieczeń ppoż., a warunkiem dopuszczenia do ich użytkowania jest przeprowadzenie odpowiednich dla danego urządzenia prób i badań, potwierdzających prawidłowość ich działania.

Urządzenia przeciwpożarowe i gaśnice w obiekcie powinny być poddawane przeglądom technicznym i czynnościom konserwacyjnym zgodnie z zasadami określonymi w Polskich Normach dotyczących urządzeń przeciwpożarowych i gaśnic, w odnośnej dokumentacji techniczno – ruchowej oraz instrukcjach obsługi.

Przeglądy techniczne i czynności konserwacyjne, o których mowa powyżej, powinny być przeprowadzane w okresach i w sposób zgodny z instrukcją ustaloną przez producenta, jednak nie rzadziej niż raz w roku.

5.1 Warunki konserwacji, napraw i remontów gaśnic

Dla zapewnienia sprawności sprzętu przeciwpożarowego, oraz gotowości jego użycia, należy dokonywać stałej kontroli, przeglądów konserwacyjnych, napraw i remontów. Warunki obejmują grupy gaśnic:

1. gaśnice pod stałym ciśnieniem (bez wskaźnika ciśnienia),
2. gaśnice pod stałym ciśnieniem (wyposażone we wskaźnik ciśnienia),
3. gaśnice zasilane nabojem CO₂,
4. gaśnice z ciśnieniem uzyskanym w wyniku reakcji chemicznej,
5. agregaty proszkowe zasilane azotem.

Czasokresy konserwacji gaśnic

Grupa gaśnic: A, B, E, F - co 12 miesięcy

Grupa gaśnic: C i D co 6 miesięcy

Uwaga:

Pierwszy przegląd po wygaśnięciu gwarancji tj. po 12 miesiącach, następne jak wyżej. Przy dużym ryzyku pożaru lub silnym narażeniu na utratę sprawności przez środowisko, badania winny być przeprowadzane w okresach krótszych, np. co 3 miesiące. Najważniejszą jednak zasadą jest stosowanie się instrukcji producenta danej gaśnicy.

Okresowa kontrola winna obejmować

1. stan ogólny, czystość i dostępność,
2. czytelność, kompletność i prawidłowość napisów,
3. stan armatury, zabezpieczeń,
4. terminowość badań zgodnie z przepisami UDT,
5. powłokę lakierniczą (np. ślady korozji),
6. elementy z tworzyw sztucznych na obecność uszkodzeń,
7. urządzenia wyzwalające – przerywające,
8. masę lub objętość środka gaśniczego,
9. przyłącza gwintowane na uszkodzenia mechaniczne,
10. aktywność środka gaśniczego,
11. stan uszczelnień i uszczelek,
12. stan kanałów i przewodów przez które przechodzą środki gaśnicze lub wyrzutniki,
13. masę naboju CO₂,
14. uchwyty gaśnic i pewność mocowania.

Wymianę środka gaśniczego należy przeprowadzać

1. w gaśnicach płynowych – co 2 lata,

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

2. w gaśnicach proszkowych – co 5 lat,
3. w gaśnicach śniegowych – co 10 lat.

Konserwację i naprawy przeprowadzają uprawnieni do tego konserwatorzy, którzy przejmują na siebie odpowiedzialność za prawidłową obsługę powierzonego sprzętu. Konserwator musi opanować przepisy prawne, ogólnie uznawane reguły techniki, w stopniu jakiego wymaga jego działalność. Musi posiadać odpowiednie przygotowanie zawodowe oraz na bieżąco aktualizować swój poziom wiedzy. Dla utrzymania gaśnic w stanie sprawności muszą być przestrzegane obowiązujące przepisy napełnienia i badań. Instrukcję napełnienia udostępnia Producent. Osiągii parametry techniczne, w oparciu o które wydano dopuszczenie i przeprowadzono pożarnicze badanie (test) muszą być zachowane. Muszą być stosowane potwierdzone w dopuszczeniu środki gaśnicze, czynniki napędowe i części zamienne. Gaśnice i jej elementy, które nie spełniają wymagań należy wymienić.

Następstwem w wyniku konserwacji (przeglądu) może być naprawa. Po naprawie wymagane jest badanie. Pod pojęciem napełnienia rozumie się zarówno zastąpienie środka gaśniczego przez nowy jak i dodanie tego samego środka gaśniczego do pozostałości, w wymaganej ilości. Gaśnica musi być napełniona po każdym użyciu (także przy częściowym opróżnieniu). Obowiązuje to również, gdy podczas przeglądu stwierdzi się braki środka gaśniczego. Użyte przy napełnianiu środka gaśnicze muszą posiadać aktualny atest - dopuszczenie do stosowania - i być zgodne z oznaczeniem na gaśnicy. Pozostały w gaśnicy proszek po jej użyciu, nie może być ponownie użyty. Od tej zasady można odstąpić pod warunkiem pełnej przydatności pozostałego proszku.

Decyzją UDT zbiorniki gaśnic o pojemności powyżej 6 dm³ są pod dozorem ograniczonym tzn. pełne badania przeprowadzane są u producenta. Zbiornik może być eksploatowany przez 10 lat jeżeli nie posiada widocznych uszkodzeń mechanicznych i ubytków spowodowanych korozją. Agregaty proszkowe są pod pełnym dozorem. Badania zwyczajne należy przeprowadzać co 5 lat.

Napisy po konserwacji i naprawie

Jako dowód przeprowadzonej konserwacji i naprawy na gaśnicy należy umieścić informację w formie samoprzylepnej naklejki. Napisy winny zawierać:

1. imię i nazwisko konserwatora,
2. nazwę i adres firmy,
3. datę ostatniej kontroli,
4. datę następnej kontroli; dopuszczalne jest użycie przywieszek plombowanych.

Warunki gwarancji gaśnic

Producent zapewnia dobrą jakość i właściwe działanie gaśnicy do czasu pierwszego użycia – nie dłużej niż 12 miesięcy od daty zakupu i 18 miesięcy od daty produkcji. Unieważnienie gwarancji powoduje:

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
Bydgoszcz
ul. Awak - pomorskie
Strona 43 z 57

OPERAT PRZECIWOŻAROWY

1. niewłaściwa obsługa,
2. nieprawidłowa eksploatacja,
3. dokonywanie przeróbek we własnym zakresie,
4. uszkodzenia mechaniczne.

Zakończenie okresu gwarancyjnego powoduje konieczność dokonywania przeglądów konserwacyjnych przez uprawnione, koncesjonowane przez producentów zakłady. Szereg problemów, w obsłudze warsztatowej podręcznego sprzętu gaśniczego, następcza nieprzestrzeganie przepisów prawa wynikających z Ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. o dozorcze technicznym (Dz. U. Nr 122, poz. 1321 z późn. zm.). Niewłaściwa eksploatacja urządzeń technicznych przez użytkowników, nieprawidłowo prowadzone prace remontowe tych urządzeń, czy wręcz niedozwolone przeróbki techniczne, stwarzają szczególne zagrożenie dla użytkowników. Odpowiedzialność za skutki tych działań biorą na siebie przede wszystkim zakłady dokonujące napraw i remontów podręcznego sprzętu gaśniczego.

5.2 Konserwacja hydrantów zewnętrznych

Zasady konserwacji hydrantów zewnętrznych powinny być zgodne z czasookresem konserwacji instalacji technicznych, jako instalacje i urządzenia przeciwpożarowe. Hydranty zewnętrzne stanowiące zabezpieczenie obiektów do zewnętrznego gaszenia pożaru powinny być co najmniej raz w roku poddawane przeglądom i konserwacji przez właściciela sieci wodociągowej przeciwpożarowej zgodnie z wymaganiami Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia w wodę oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 124 poz. 1030) oraz ogólnymi zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719).

6. Zadania i obowiązki pracowników w zakresie ochrony ppoż.

Ogólny obowiązek zapewnienia ochrony ppoż. wynika z art. 3 Ustawy o ochronie przeciwpożarowej, w którym znajduje się zapis, iż każda osoba fizyczna, osoba prawna, organizacja lub instytucja korzystająca ze środowiska, budynku, obiektu lub terenu są obowiązane zabezpieczyć je przed zagrożeniem pożarowym lub innym miejscowym zagrożeniem. Właściciel, zarządca lub użytkownik obiektu lub terenu, a także podmioty, o których mowa w ust. 1, ponoszą odpowiedzialność za naruszanie przepisów przeciwpożarowych, w trybie i na zasadach określonych w innych przepisach.

Zadania i powinności właścicieli, zarządców i użytkowników obiektu wynikające z art. 4 ww. ustawy przedstawiono na wstępie niniejszej instrukcji.

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
woj. kujawsko-pomorskie
(02)

6.1 Osoby odpowiedzialne za sprawy ochrony ppoż.

jako właściciel ponosi odpowiedzialność za całokształt stanu zabezpieczenia ppoż. fermy. Zadania i obowiązki do nich należące wynikają z ustawy o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 roku oraz innych aktów wykonawczych - rozporządzeń. Do obowiązków tych w szczególności należy:

1. nadzór nad stanem ochrony przeciwpożarowej budynków,
2. wydanie decyzji o ewakuacji ludzi z obiektów,
3. kierowanie akcją ratowniczo-gaśniczą do czasu przybycia jednostki straży pożarnej,
4. podejmowanie wszelkich przedsięwzięć zmierzających do poprawy stanu bezpieczeństwa pożarowego obiektu.

Ponadto w szczególności:

1. dopilnowanie realizacji zaleceń pokontrolnych i wniosków wynikających z analiz przeciwpożarowych,
2. zapewnienie w obiektach wymagań budowlanych i instalacyjnych,
3. zapewnienie właściwego przeszkolenia przeciwpożarowego wszystkich pracowników,
4. odpowiedzialność za stan techniczny budynków, ich bezpieczeństwo pożarowe oraz dostosowanie do wymagań ochrony przeciwpożarowej,
5. sprawowanie nadzoru nad zapewnieniem sprawności oraz stałą konserwacją instalacji technicznych występujących w budynkach: elektroenergetycznej, odgromowej, grzewczych, wentylacyjnych, wodnych (w tym sieci hydrantowych) i innych występujących w obiekcie,
6. zapewnienie osobom przebywającym w budynkach bezpieczeństwa i możliwości ewakuacji,
7. przygotowanie obiektów do prowadzenia akcji ratowniczo - gaśniczej,
8. nadzór nad zapewnieniem wyposażenia budynków w sprzęt i urządzenia przeciwpożarowe oraz ich sprawność i konserwację,
9. dopilnowanie przestrzegania przez pracowników postanowień zawartych w niniejszej instrukcji oraz w odpowiednich przepisach,
10. wyciągnięcie odpowiednich sankcji w stosunku do pracowników winnych zaniedbań stwarzających możliwość powstania pożaru,
11. wydawanie zezwoleń na wykonywanie prac niebezpiecznych pożarowo,
12. przewodniczenie komisji d/s. prac niebezpiecznych pożarowo,
13. zapewnienie zapisu w umowach z firmami wynajmującymi pomieszczenia klauzuli o przestrzeganiu przepisów przeciwpożarowych oraz wymagań zawartych w niniejszej instrukcji i wewnętrznych,
14. umieszczanie w umowach na wykonywanie usług przez jednostki zewnętrzne klauzuli o odpowiedzialności za nieprzestrzeganie przepisów przeciwpożarowych,
15. podejmowanie wszelkich przedsięwzięć zmierzających do poprawy bezpieczeństwa pożarowego obiektów i placów składowych.

6.2 Wszyscy pracownicy

Przestrzeganie przepisów dotyczących ochrony przeciwpożarowej oraz dbałość o eliminowanie zagrożeń pożarowych jest obowiązkiem każdego pracownika, bez względu na rodzaj pełnionej funkcji jak i zajmowane stanowisko. Obowiązki każdego pracownika w zakresie ochrony przeciwpożarowej są następujące:

1. znajomość i przestrzeganie przepisów przeciwpożarowych na zajmowanym stanowisku pracy,
2. eksploataowanie urządzeń zgodnie ze wskazaniami producenta,
3. znajomość lokalizacji sprzętu ppoż., przeciwpożarowego wyłącznika prądu i urządzeń przeciwpożarowych,
4. nie zastawianie dostępu do urządzeń przeciwpożarowych, podręcznego sprzętu gaśniczego oraz rozdzielni elektrycznych,
5. nie zastawianie dróg i wyjść ewakuacyjnych,
6. zapewnienie możliwości natychmiastowego otwarcia wyjść ewakuacyjnych,
7. znajomość postępowania w przypadku powstania pożaru, posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym oraz zasad gaszenia pożaru w zarodku,
8. dbanie o właściwy stan zabezpieczenia przeciwpożarowego pomieszczeń,
9. utrzymywanie w pomieszczeniach czystości i porządku,
10. uczestniczenie w szkoleniach z zakresu ochrony przeciwpożarowej,
11. wykonywanie poleceń zmierzających do podniesienia stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego,
12. dbanie, aby osoby przebywające w miejscu pracy danego pracownika stosowały się do obowiązujących przepisów,
13. niezwłoczne powiadamianie przełożonych o stwierdzonych nieprawidłowościach i zagrożeniach pożarowych oraz usuwanie stwierdzonych usterek,
14. utrzymanie swoich stanowisk pracy w stanie gwarantującym pełne bezpieczeństwo pożarowe, zarówno w czasie wykonywania obowiązków służbowych jak i po ich zakończeniu (po zakończeniu pracy, a jeszcze przed opuszczeniem pomieszczeń należy ustalić czy wyłączone zostało oświetlenie oraz urządzenia elektryczne spod napięcia oraz czy nie pozostawiono nie wygaszonych papierosów lub innego źródła ognia),
15. uczestniczenie w akcjach ratowniczo - gaśniczych podporządkowując się dowódcy akcji,
16. obowiązkowe zaznajomienie się z niniejszą „Instrukcją bezpieczeństwa pożarowego”.

6.3 Pracownicy techniczni (konserwatorzy)

Do obowiązków pracowników technicznych oprócz zadań wymienionych w punkcie 10.2 należy:

1. dbanie o właściwy stan instalacji i urządzeń elektroenergetycznych, wentylacyjnych oraz mechanicznych ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki pomieszczeń,
2. przestrzeganie terminowej konserwacji instalacji i urządzeń technicznych,

OPERAT PRZECIWPOŻAROWY

3. znajomość zasad działania i obsługi urządzeń służących ochronie przeciwpożarowej,
4. dbanie o sprawność urządzeń służących bezpieczeństwu i ochronie przeciwpożarowej (hydrantów wewnętrznych i zewnętrznych, oświetlenia awaryjnego ewakuacyjnego, przeciwpożarowych wyłączników prądu, urządzeń oddymiających),
5. kontrolowanie stanu technicznego urządzeń i instalacji,
6. przestrzegania nie zastawiania dostępu do instalacji i urządzeń technicznych,
7. informowanie przełożonych o stwierdzonych nieprawidłowościach w funkcjonowaniu instalacji i urządzeń technicznych,
8. udział w akcjach ratowniczo-gaśniczych,
9. podejmowanie wszelkich przedsięwzięć zmierzających do poprawy stanu technicznego instalacji technicznych i urządzeń.
10. przeprowadzanie okresowych kontroli pomieszczeń w zakresie sprawności instalacji technicznych i urządzeń,
11. niedopuszczenie do eksploatacji niesprawnych technicznie urządzeń i instalacji,
12. bieżące dbanie o sprawność i bezpieczeństwo powierzonych zgodnie z zakresem obowiązków urządzeń i instalacji technicznych,
13. wykonywanie napraw i urządzeń instalacji technicznych w sposób gwarantujący bezpieczeństwo pożarowe,
14. natychmiastowe reagowanie na zgłaszane przez pracowników i osoby z zewnątrz usterki oraz nieprawidłowości powodujące zagrożenie pożarowe lub możliwość powstania pożaru,
15. dopilnowanie terminowych badań i pomiarów instalacji elektroenergetycznych, uziemiających i odgromowych,
16. przestrzeganie nie zastawiania dostępu do instalacji i urządzeń technicznych w tym służących ochronie przeciwpożarowej.

6.4 Osoby sprzątające

Do obowiązków personelu sprzątającego oprócz zadań wymienionych w pkt. 10.2 należy:

1. nie powodowanie zagrożeń pożarowych podczas wykonywania prac,
2. utrzymywanie czystości poprzez systematyczne usuwanie śmieci i odpadów do odpowiednich pojemników poza teren sprzątanego pomieszczenia,
3. nie używanie do czyszczenia materiałów łatwopalnych (benzyny, rozpuszczalników),
4. nie składowanie szmat itp. materiałów na przewodach i urządzeniach elektrycznych oraz grzejnikach szczególnie z otwartą spiralą,
5. zwracanie uwagi na stan bezpieczeństwa pożarowego sprzątanego pomieszczenia w zakresie wyłączenia spod napięcia odbiorników energii elektrycznej oraz czy nie pozostawiono po godzinach pracy źródeł ognia,
6. zamknięcie pomieszczenia, po zakończeniu sprząkania i pozostawienie kluczy w ustalonym miejscu,
7. zgłaszanie przełożonemu stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie ochrony przeciwpożarowej

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
woj. kujawsko-pomorskie
(02)

6.5 Pracownicy ochrony / portierzy

Do obowiązków pracowników ochrony zakładu należy:

1. posiadanie znajomości obiektu,
2. znajomość lokalizacji hydrantów, punktów czerpania wody do zewnętrznego gaszenia pożaru znajdujących się na terenie działki i w okolicy,
3. znajomość lokalizacji przeciwpożarowych i głównych wyłączników prądu,
4. znajomość obsługi centralki alarmu pożarowego, instalacji oddymiania klatki schodowej, środków łączności i alarmowania oraz zasad alarmowania i postępowania na wypadek powstania pożaru zgodnie z przyjętym w budynku scenariuszem pożarowym.

7. Sposoby postępowania na wypadek pożaru lub innego zagrożenia

Zagrożenia jakie mogą potencjalnie wystąpić w obiekcie to:

1. zagrożenia pożarowe,
2. zagrożenia chemiczno-ekologiczne,
3. wypadki z ludźmi,
4. klęski żywiołowe,
5. tzw. alarmy bombowe.

Zagrożenia pożarowe

W przypadku powstania pożaru należy ewakuować wszystkie osoby ze strefy zagrożenia. Jeśli to możliwe, część pracowników pod nadzorem kierownictwa powinna przystąpić do gaszenia pożaru przy użyciu podręcznego sprzętu gaśniczego. W pierwszej kolejności należy powiadomić Państwową Straż Pożarną.

Klęska żywiołowa lub zagrożenie chemiczno-ekologiczne

Pierwszym działaniem, jakie należy podjąć jest ewakuacja osób z zagrożonych miejsc. Służbą, którą należy w takich sytuacjach powiadamiać jest Państwowa Straż Pożarna. W przypadku powodzi należy również powiadomić władze gminne.

Wypadki z ludźmi

W takich przypadkach należy wszystkimi dostępnymi środkami przystąpić do udzielenia pierwszej pomocy osobom poszkodowanym. Jeśli poszkodowani doznali obrażeń na skutek innego rodzaju zagrożeń to, jeśli to możliwe, należy osoby poszkodowane przenieść w miejsce bezpieczne. Należy jak najszybciej powiadomić pogotowie ratunkowe.

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
woj. kujawsko-pomorskie
(02)

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

Zależnie od rodzaju zagrożenia będą inne procedury postępowania. Jednym wspólnym mianownikiem w każdym rodzaju zagrożenia jest zachowanie przede wszystkim spokoju i nie wpadanie w panikę !

8. Postępowanie pracowników w przypadku powstania pożaru

Każdy, kto zauważy pożar lub inne zjawisko, którego konsekwencją może być pożar (zadymianie, nagrzanie powierzchni, zapach spalenizny) jest zobowiązany zachować spokój, nie dopuścić do paniki i natychmiast zawiadomić:

1. bezpośredniego przełożonego lub pracownika wyznaczonego do kierowania ewakuacją na wypadek pożaru,
2. dyrekcję, właściciela/zarządcę budynku lub inną osobę która go zastępuje,
3. osoby znajdujące się w strefie zagrożonej i jej sąsiedztwie (np. głosem),
4. Państwową Straż Pożarną.

Po otrzymaniu informacji o pożarze kierujący ewakuacją ogłasza alarm o zagrożeniu oraz alarmuje Państwową Straż Pożarną – tel. 998 lub 112.

Osoba alarmująca Państwową Straż Pożarną po uzyskaniu połączenia powinna podać następujące informacje:

1. gdzie i co się pali — nazwa obiektu, dokładny adres,
2. ile kondygnacji liczy budynek zagrożony pożarem,
3. jakie są obecne rozmiary pożaru,
4. czy istnieje zagrożenie życia ludzi,
5. czy w rejonie pożaru lub bezpośrednim sąsiedztwie znajdują się materiały łatwo zapalne,
6. numer telefonu, z którego podaje się informację;
7. imię i nazwisko zgłaszającego.
8. po potwierdzeniu przyjęcia meldunku przez dyżurnego telefonistę odłożyć słuchawkę i odczekać przy telefonie na ewentualne sprawdzenie.

W razie potrzeby (pożar, nieszczęśliwy wypadek lub awaria) należy alarmować:

1. POGOTOWIE RATUNKOWE TEL. 999
2. POGOTOWIE POLICJI TEL. 997
3. STRAŻ POŻARNA TEL. 998
4. POGOTOWIE GAZOWE TEL. 992
5. POGOTOWIE ENERGETYCZNE TEL. 991
6. POGOTOWIE WOD.-KAN. TEL. 994
7. STRAŻ MIEJSKĄ TEL. 986

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
woj. kujawsko-pomorskie
(02)

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

Właściciele/zarządzający obiektem zobowiązani są do umieszczenia w miejscach widocznych wykazu telefonów alarmowych oraz instrukcji postępowania na wypadek pożaru.

O zagrożeniu należy niezwłocznie kolejno powiadomić kolejno następujące osoby odpowiedzialne za realizację obowiązków z zakresu ochrony przeciwpożarowej:

- ..... tel. ....
2.
..... tel. ....
3.
..... tel. ....

8.1 Obowiązki kierującego ewakuacją (akcją ratowniczo – gaśniczą)

Podstawowym obowiązkiem kierującego akcją ratowniczo – gaśniczą jest zorganizowanie ratowania ludzi, których życiu lub zdrowiu grozi niebezpieczeństwo. Podejmując decyzję o ewakuacji należy w pierwszej kolejności ewakuować ludzi z pomieszczeń i budynków bezpośrednio zagrożonych. Po przybyciu na miejsce jednostek straży pożarnej, kierujący wstępnie akcją ratowniczą zobowiązany jest udzielić dowódcy informacji dotyczących:

1. źródła pożaru,
2. pomieszczeń objętych pożarem,
3. punktów czerpania wody (hydrantów zewnętrznych i ich lokalizacji),
4. zagrożenia ludzi oraz ewentualnych dróg ewakuacji,
5. miejsc najbardziej niebezpiecznych,
6. podjętych działań.

Pomimo przejęcia dowodzenia akcją ratowniczo-gaśniczą przez straż pożarną, kierujący wstępnie akcją współpracuje nadal ściśle z dowódcą Straży w zakresie dalszej likwidacji pożaru i udziela mu potrzebnych informacji.

Na terenie budynku mogą znajdować się osoby, które nie znają specyfiki obiektu i zasad postępowania. Do zadań przeprowadzających ewakuację należy w tym wypadku szczególna troska o te osoby w trakcie ewakuacji oraz sprawdzenie pomieszczeń, w których mogą te osoby przebywać.

8.2 Obowiązki każdego pracownika przystępującego do akcji ratowniczo - gaśniczej

Każdy pracownik przystępujący do akcji ratowniczo - gaśniczej powinien pamiętać, aby:

1. zachowywać spokój i przeciwdziałać panice,
2. powiadomić bez paniki personel o zaistniałym zagrożeniu,

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
woj. kujawsko-pomorskie
(02)

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

3. udzielać wszelkiej pomocy przy ewakuacji,
4. do ewakuacji należy używać wszystkich sił i środków,
5. podporządkować się kierującemu akcją gaśniczą,
6. otworzyć wszystkie drzwi ewakuacyjne,
7. w pierwszej kolejności przeprowadzić ratowanie życia ludzkiego i ewakuację osób z zagrożonego budynku,
8. osobom, które mogą poruszać się samodzielnie należy wskazać drogę na zewnątrz budynku (o ile będzie to możliwe poprzez drogi ewakuacyjne),
9. usunąć z zasięgu ognia wszystkie materiały palne, cenne mienie oraz ważne dokumenty,
10. jeżeli nie ma nadmiernej ilości dymu nie otwierać bez koniecznej potrzeby drzwi i okien do pomieszczeń, w których powstał pożar, ponieważ dopływ powietrza sprzyja rozprzestrzenianiu się ognia,
11. w atmosferze dymu najbezpieczniej poruszać się jest w pozycji pochylej, gdyż najwięcej czystego powietrza znajduje się na wysokości do kolan,
12. przewidywać możliwość rozwoju pożaru,
13. o pożarze należy powiadomić osoby funkcyjne i innych pracowników wg. oddzielnego planu powiadamiania pracowników w przypadku powstania pożaru.
14. przystąpić do gaszenia pożaru w zarodku dostępnym sprzętem gaśniczym,
15. wyłączyć dopływ prądu elektrycznego do budynku głównym lub przeciwpożarowym wyłącznikiem prądu,
16. wykonywać polecenia kierownika akcji,
17. o pożarze należy powiadomić bezpośredniego przełożonego i inne osoby wyznaczone,
18. osoba odpowiedzialna za ewakuację ludzi w danym budynku ma obowiązek sprawdzenia, czy wszyscy użytkownicy opuścili zagrożony obiekt. W przypadku poszukiwania zaginionych ludzi należy kierować się następującymi zasadami:
  - a) zdrowi dorośli ludzie sami podejmują próby ratunku, dążą do wyjść, okien, balkonów. w razie objęcia od dołu klatek schodowych starają się przedostać na wyższe kondygnacje,
  - b) jeżeli ludzie, którzy podejmują próby ratowania się zostaną zaskoczeni przez żar, dym lub płomień i utracą przytomność, znaleźć ich można najczęściej na klatkach schodowych, przy oknach, balkonach i innych miejscach dróg ewakuacyjnych,
19. nie gasić wodą instalacji i urządzeń elektrycznych będących pod napięciem (należy stosować gaśnice proszkowe lub śniegowe).

8.3 Obowiązki osób z zewnątrz przebywających na terenie budynku

Do obowiązków osób z zewnątrz niezatrudnionych w obiekcie (klientów, gości, przedstawicieli handlowych itp.) w razie zauważenia pożaru (którego oznakami mogą być dym, zapach spalenizny, wzrost temperatury lub ogień) należy:

1. powiadomienie o tym najbliższego pracownika głosem lub np. telefonicznie,
2. w razie pożaru wypełnianie ściśle poleceń dotyczących przygotowania do ewakuacji,

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
wój. kujawsko-pomorskiej

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

3. zachowanie spokoju i opuszczenie obiektu oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi lub zgodnie z kierunkiem oświetlenia ewakuacyjnego, udając się do wyjścia na zewnątrz budynku,
4. sama ewakuacja powinna przebiegać w sposób maksymalnie intensywny, zdyscyplinowany w kierunku miejsca ustalonego przez osobę do tego upoważnioną (ustalonymi i oznakowanymi drogami ewakuacyjnymi).

UWAGA!

1. Właściwe i zdecydowane postępowanie w chwili zauważenia pożaru oraz szybkie i prawidłowe uruchomienie sprzętu gaśniczego umożliwia ugaszenie pożaru w zarodku. W tym celu należy przystąpić do gaszenia pożaru za pomocą podręcznego sprzętu gaśniczego będącego na wyposażeniu obiektu.
2. Gaszenie pożaru przed lub równocześnie z ewakuacją ludzi należy przeprowadzać wyłącznie, jeżeli jest on w początkowej fazie powstania i istnieje realne prawdopodobieństwo jego likwidacji. W przeciwnym wypadku pracownicy przeprowadzają gaszenie pożaru, (jeżeli jest to możliwe) po ewakuacji.
3. Wszyscy pracownicy powinni pamiętać, że podczas palących się materiałów występują szczególnie niebezpieczne zjawiska takie jak:
  - gęsty i czarny dym bardzo utrudniający widoczność,
  - bardzo duszące, żrące oraz toksyczne gazowe produkty spalania, topiące i ściekające krople mogące spowodować omdlenia oraz ciężkie i bolesne oparzenia.
4. Pracownicy opuszczają budynek na końcu dopiero po przeprowadzeniu ewakuacji wszystkich znajdujących się w nim osób.
5. Wszyscy pracownicy powinni być przeszkoleni w zakresie znajomości i zasad prowadzenia ewakuacji.

9. Praktyczne sposoby przeprowadzania organizacji i warunków ewakuacji

Zgodnie z § 17.1 Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719) właściciel lub zarządca obiektu zawierającego strefę pożarową przeznaczoną dla ponad 50 osób będących jej stałymi użytkownikami, nie zakwalifikowanymi do kategorii zagrożenia ludzi ZL IV (budynki mieszkalne), powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji. Właściciel lub zarządca obiektu powinien powiadomić właściwego miejscowo komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji, nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

OPERAT PRZECIWPOŻAROWY

W budynkach na stałe zatrudnionych jest mniej niż 50 osób. W związku z powyższym nie ma potrzeby przeprowadzania organizacji i warunków ewakuacji. Przekazanie podstawowej i niezbędnej wiedzy z zakresu bezpieczeństwa pożarowego powinno być wykonane w ramach szkoleń z zakresu ochrony przeciwpożarowej oraz warunków ewakuacji.

10. Zasady prowadzenia szkoleń pracowników i innych użytkowników w zakresie ochrony przeciwpożarowej

Zgodnie z ustawą z dnia 24 sierpnia 1991 roku o ochronie przeciwpożarowej użytkownicy budynków zakładu produkcji pelletu oraz inni stali użytkownicy powinni być zaznajomieni z treścią niniejszej Instrukcji Bezpieczeństwa Pożarowego oraz przepisami ppoż.

Szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej i warunków ewakuacji w obiekcie ma na celu zapoznanie wszystkich pracowników zatrudnionych w danym obiekcie z obowiązkami i zadaniami w zakresie zapobiegania pożarom i walki z powstałymi pożarami.

Wszyscy stali użytkownicy obiektów, nie będący pracownikami firmy powinni zostać zapoznani z treścią niniejszej instrukcji i podpisać oświadczenie o jej przestrzeganiu. Treści programowe szkolenia pracowników powinny:

1. zapoznać pracowników ze wszystkimi podstawowymi elementami stanowiącymi o zagrożeniu pożarowym w miejscu pracy,
2. uświadomić pracownikom przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożarów ze szczególnym uwzględnieniem warunków w kontekście danego obiektu,
3. zapoznać pracowników z podstawowymi zakazami i nakazami w zakresie bezpieczeństwa pożarowego,
4. wdrożyć u pracowników umiejętności:
  - alarmowania pożarowego,
  - zasad i sposobów posługiwania się podręcznym sprzętem gaśniczym,
  - postępowania na wypadek konieczności przeprowadzenia ewakuacji ludzi.

W nawiązaniu do Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2004 Nr 180, poz. 1860), należy przeprowadzać następujące rodzaje szkoleń przeciwpożarowych:

1. wstępne ogólne, z chwilą przyjęcia do pracy,
2. podstawowe, w okresie 6 miesięcy licząc od daty przyjęcia do pracy na określonym stanowisku,
3. okresowe, z częstotliwością przeprowadzania szkoleń BHP.

Program szkolenia wstępnego

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
woj. kujawsko-pomorskie
{02}

OPERAT PRZECIWPÓŻAROWY

PROGRAM SZKOLENIA WSTĘPNEGO - 0,5 GODZINY

1. Zagrożenie pożarowe na danym stanowisku pracy - 0,25 h
2. Zasady alarmowania i postępowania na wypadek powstania pożaru oraz użycie podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych- 0,25 h

Fakt przeszkolenia powinien być odnotowany w aktach pracownika i potwierdzony podpisem przeszkolonego.

Program szkolenia podstawowego

PROGRAM SZKOLENIA PODSTAWOWEGO - 3 GODZINY

1. Zagrożenia pożarowe występujące w obiekcie przyczyny powstawania i rozprzestrzeniania się pożaru - 0,5 h
2. Zadania i obowiązki pracowników w zakresie zapobiegania pożarom - 0,5 h
3. Zadania i obowiązki pracowników w wypadku powstania pożaru - 0,5 h
4. Ewakuacja ludzi i mienia, drogi i środki ewakuacji - 0,5 h
5. Podręczny sprzęt gaśniczy i urządzenia przeciwpożarowe - 0,5 h
6. Znajomość praktycznego użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń ppoż. - 0,5h

Szkolenie przeciwpożarowe podstawowe może być prowadzone samodzielnie lub włączone w pełnym wymiarze godzin do innych szkoleń (np. BHP). Celem tego szkolenia jest zapoznanie pracowników z obowiązkami i zadaniami w zakresie zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się pożarów oraz zadaniami na wypadek powstania pożarów. Szkolenie podstawowe odbywa się w okresie nie dłuższym niż 6 miesięcy od rozpoczęcia pracy na określonym stanowisku. Uczestnicy szkolenia nie podlegają egzaminowi. Po zakończeniu szkolenia każdy z uczestników podpisuje oświadczenie o przebytych szkoleniu, które powinno znajdować się w aktach osobowych pracownika.

Szkolenie okresowe

Celem szkolenia okresowego powinno być krótkie przypomnienie zasad bezpieczeństwa pożarowego wg programu szkolenia podstawowego w ilości 3 godzin. Szkolenie okresowe należy przeprowadzać zgodnie z ww. rozporządzeniem co 1, 3, 5 i 6 lat w zależności od zajmowanego stanowiska. Szkolenie z zakresu ochrony przeciwpożarowej (oprócz szkolenia stanowiskowego i wstępnego) prowadzić mogą:

1. osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje zawodowe, np. pracownicy prowadzący sprawy ochrony przeciwpożarowej (inspektorzy lub specjaliści ds. ppoż.) lub specjaliści danych branż, którzy sami przeszli właściwe szkolenie w Szkołach Państwowej Straży Pożarnej,
2. absolwenci Szkół Pożarniczych (oficerowie lub aspiranci zarówno w służbie czynnej lub w stanie spoczynku).

Na następnej stronie przedstawiono wzór oświadczenia odbycia szkolenia okresowego i podstawowego oraz potwierdzenia zapoznania się z Instrukcją Bezpieczeństwa

OPERAT PRZECIWPOŻAROWY

Solec Kujawski, dnia .....

.....
(imię i nazwisko pracownika)

.....
(stanowisko)

O Ś W I A D C Z E N I E

Ja niżej podpisany/a/ niniejszym oświadczam, że zostałem/am/ zapoznany/a/ w ramach szkolenia okresowego/podstawowego z zakresu ochrony przeciwpożarowej z obowiązkami i zadaniami w zakresie:

1. znajomości wymagań przeciwpożarowych oraz obowiązujących przepisów ppoż. na terenie Fermy Drobiu w Solcu Kujawskim.
2. zapobiegania powstaniu i rozprzestrzenianiu się pożaru w budynku i na stanowisku pracy,
3. postępowania na wypadek powstania pożaru,
4. użycia podręcznego sprzętu gaśniczego i urządzeń przeciwpożarowych występujących w miejscu pracy.

Instrukcję Bezpieczeństwa Pożarowego przyjmuję do wiadomości i zobowiązuję się przestrzegać jej postanowienia.

.....
(podpis składającego oświadczenie)

.....
(podpis prowadzącego szkolenie)

Przyjęto do akt personalnych dnia .....

.....
(podpis osoby przyjmującej)

KOMENDA MIEJSKA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
woj. kujawsko-pomorskie
(02)

OPERAT PRZECIWPOŻAROWY

11. Czasookresy podstawowych przeglądów sprzętu i instalacji użytkowych

L.p.	Rodzaj czynności	Termin wykonania	Uwagi
1.	Konserwacja gaśnic	co najmniej 1 raz w roku	Zgodnie z punktem 5.1 operatu
4.	Konserwacja hydrantów zewnętrznych	co najmniej 1 raz w roku	Zgodnie z punktem 5.2 operatu
5.	Kontrola stanu technicznego budynków	co najmniej 1 raz w roku	zgodnie z punktem 3.3 operatu
6.	Kontrola stanu technicznego przewodów kominowych	co najmniej 1 raz w roku	zgodnie z punktem 3.3 operatu
7.	Kontrola instalacji gazowej	co najmniej 1 raz w roku	zgodnie z punktem 3.3 operatu
8.	Badanie instalacji elektrycznej i odgromowej	co najmniej raz na 5 lat oraz po każdej awarii instalacji	zgodnie z punktem 3.3 operatu

12. Wykaz aktów prawnych

- [1] Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12.04.2002 r. w sprawie warunków technicznych jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1422 z późn. zmianami),
- [2] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719),
- [3] Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 24 lipca 2009 r. w sprawie przeciwpożarowego zaopatrzenia wodnego oraz dróg pożarowych (Dz. U. z 2009 r. Nr 124, poz. 1030),
- [4] Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24.08.1991 r. (tj. Dz. U. z 2009 r. Nr 178, poz. 1380 oraz z 2010 r. Nr 57, poz. 353 z późniejszymi zmianami),
- [5] Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 96 poz. 667 z późniejszymi zmianami).
- [6] Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 243, poz. 1623 z późniejszymi zmianami.).
- [7] PN-B-02852 Ochrona przeciwpożarowa budynków. Obliczanie gęstości obciążenia ogniowego oraz wyznaczenie względnego czasu trwania pożaru.

PROJEKT ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI O NR EWID.

Skala 1:1000

Obiekt: BUDOWA KURNIKA - K4

Lokalizacja: Solec Kujawski, działka nr

Inwestor:

Projektowana pow. kurnika K4:	1618,6m ² - 6,49%
BILANS TERENU:	
Projektowana pow. zabudowy(4 kurniki):	6474,4m ² - 25,96%
Istniejący magazyn (K3):	1618,6m ² - 6,49% < 35%
Istniejące drogi, place utwardzone:	2870,67 m ² - 11,5%
Pow. terenu biologicznie czynna zieleni:	13970.3 m ² - 56,02% >25%
Razem pow. działki nr 990/2:	24934 m - 100%

LEGENDA

- K4 kurnik przeznaczony do budowy p.p.p. = 47,95 m n.p.m.
- ② - istniejąca dyżurka pom. socjalne
  - ③ - ist. przyłącze energetyczne
  - ④ - ist. przyłącza wodne pe 32
  - ⑤ - istniejące hydrant ppoż Ø80
  - ⑥ - proj. przyłącze kanalizacyjne PCV160 i=1,5% do istniejących studni z kręgów be
  - ⑦ - istniejące studnie kanalizacyjne do likwidacji
  - ⑧ - istniejąca zew instalacja gazowa
  - ⑨ - odc.istniejącej zewnętrznej instalacji gazowa do demontażu
  - ⑩ - szafka gazowa z dodatk. kurkiem odc. DN 50
  - ⑪ -projektowany gazociąg pe 63
  - ⑫ -projektowane silosy paszowe 2x11t
  - ⑬ płyta obornikowa (400m²)
- ▲ - ozn. wejść i wjazdów

A.B.C.D.E. - granice opracowania

- - nieprzekraczalna linia zabudowy
- - pas zieleni izolacyjnej
- - miejsce gromadzenia odpadów stałych
- - stanowisko montażu paneli słonecznych
- - stanowiska parkingowe pojazdów obsługujących

Zaopiniowano pod względem zgodności z przepisami o	
bezpieczeństwie i higienie pracy oraz wy	
1) bez zastrzeżeń	
2) z zastrzeżeniami wymienionymi w za	
L.p. opinii	41/17
data	8.02.2011
Inż. W. W.	
Rzec.	
Bezres.	
Opis	
Zam. Dł.	
Tel. 15 811	

URZĄD MARSZAŁKOWSKI

Województwa Kujawsko-Pomorskiego

w Toruniu

Torun, dnia 22.04.2011r.

Stwierdzam zgodność z oryginałem

Małgorzata Walter
Dyrektor
Departamentu Środowiska

KOMENDA MIEJSCA
Państwowej Straży Pożarnej
w Bydgoszczy
(1) woj. kujawsko-pomorskiej

Małgorzata Walter
Dyrektor
Departamentu Środowiska

WZP 102
Szczepanowca
Urząd

